

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 46 (2021) 1988 LAPKRITIS-NOVEMBER 15 • LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS METAI • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Dabartis – praeitis

Senesniems yra būdinga kalbėti apie praeitį. Todėl nenuostabu, kad tiek daug įvairių prisiminimų skelbiama laikraščiuose ar atskirose knygos. Rašantieji atsiminimus, be abejonės, tarsi iš naujo pagyvena, „pakartoja“ gyvenimą. Visada prisimenamos tos gerosios dienos, kurių dabar nebėra. Visa tai suprantama. Yra tik negerai, kai kas nors bando tas „gerąsias“ dienas būtinai įsprausti į dabarties gyvenimą. „Kai aš buvau jaunas, taip niekas nesielgė“ – nėra jau geras argumentas, kritikuojantis dabartį. Tačiau iš kitos pusės žiūrėti į praeitį kaip į atgyventą ir nebegrijžtantį laiką, nieko iš jos nebenorint, nieko gero joje nebeatant, būtų lengvabūdiškai apgaulinė. Pvz. teisinti gyvenimo negeroves, moralinius nuosmukius, atšalimą nuo religijos, teigiant, kad „dabar tokie laikai“ tėra grynas savęs apgaudinėjimas.

VISAIS laikais yra buvę vienokių ir kitokių negerovių, kaip ir gerų, kilnių, amžinos vertės nuopelnų. Tiesa ir gėris nepriklauso jokiame laikotarpiui. Kas tiesos vardu nori kalbėti, pirmiausia turi išmokyti vertybes rankioti iš visų laikotarpių ir žinoti, kad teisingų išvadų statinys priklauso tik nuo amžinybų pagrindų stiprumo. Todėl staigūs, gal daugiau jausminiai praeitimi gyvenančių pareiškimai iš vienos pusės ir neapgalvotos dabarties dienas garbinančių išvados iš kitos pusės dažnai atveja visai be reikalo kertasi, užduoda galvosūkius apie kartų „tarpeklius“, kas iš tikrųjų tėra lengvabūdiškumą išduodantys teiginiai. Giluma ne skaldo, bet jungia. Ten nėra ir nebuvo tarpeklių. Ten jungiasi visų kartų vienodas atsakymas: visi, kurie priklauso tik nuo laiko, negali tarti paskutinio žodžio, net suvokiant, kad dabarties iš viso nėra. Yra tik bėganti praeitis – kiekvienas išartas žodis, kiekvienas atliktas veiksmas jau tą pačią sekundę pavirsta praeitimi.

UŽTAT mąstymuose apie kartas, apie jaunimo ir senimo problemas, jų santykius, paskirti, uždaviniai visą jų buitį galėtume aiškiau pamatyti tik iš gilumos perspektyvos. O pamatytume labai jau padintus krislus, visą išpūstą ir dygliais apkaistą ornamentiką gyvenimo srovėje plūduriuojančią iš kartos į kartą. Kiekviena karta daugiau ar mažiau jaučia, kad tik jai priklauso pasaulis, kurį reikėtų keisti, reformuoti. Visa tai gyvenimą varo pažangos keliu. Kitaip iš tikrųjų nė būti negali. Problema atsiranda tik tada, kai žmogus pamiršta savo ribotumą ir bando keisti dalykus, kurių egzistencija ne nuo jo priklauso. Negerovės, suirutės, nuosmukiai ir nusivylimai kaip tik ir prasideda už tos peržengtos ribos. Visi matome kuo pavirto žmogiškąją visagalybę rodantys diktatoriai. Gilesniu požiūriu žvelgiant, visokeriopa pažanga, žmogaus tobulinimas, pasaulio gerinimas yra tam tikras procesas, tokia statyba, kurioje dedama diena prie dienos, metai prie metų, šimtmečiai prie šimtmečių. Tik tokiu būdu kuriamas gyvenimas randa tvirtesnę atramą. Todėl atskirai nei viena praeitis, nei nuo visko atskirta dabartis neturėtų būti perversintos ir neteisingai interpretuojamos. Žmogaus gyvenimui skirtas laikas nėra nei blogiausias, nei geriausias. Visa sėkmė ir laimė tėra, kaip jis tą laiką supranta, kaip panaudoja, neužsimerdamas prieš tikrąją žmogaus paskirtį. Įvairiausių gyvenimo sričių uždaviniai – kultūriniai, ekonominiai, politiniai – atliekami naudingiausiai, kai jaučiamas dabarties-praeities santykis. Ta prasme pagaliau ir mūsų tautai šiandien vadovaujantys pasirinko teisingą kryptį. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Viešosios nuomonės cirkas?

Rinkiminiame Kanados parlamento vajuje savotišku cirku tapo beveik kas savaitę skelbiami viešosios nuomonės tyrimų duomenys. Praėjusią savaitę buvo paskelbti lapkričio pradžioje trijų institucijų prarastų tyrimų skirtingi rezultatai. Triuškinančią pergalę iš paskutinės vietos iškovojusiems liberalams pažadėjo Galupo institutas. Esą liberalus dabar remia 43% apsisprendusių balsuotojų, progresyviuosius konservatorius – 31%, NDP socialistus – 22%. Po šio pranešimo Kanados dolerio vertė nukrito iki JAV dolerio 80,9 cento, Toronto biržoje parduotos akcijos atnešė \$9,3 milijono nuostolį. Mat finansinėje srityje daug kas bijo liberalų vadovo J. Turnerio siekiamo laisvos prekybos sutarties su JAV panaikinimo. Nugsądinčiams konservatoriams švelnesni buvo „Globe-Environics“ duomenys, teigiantys, kad už liberalus ruošiasi balsuoti 37% apsisprendusių rinkėjų, už konservatorius – 35%, už socialistus – 24%. Maloniai staigmena konservatoriams tapo Angus Reid tyrimų agentūros pranešimas iš Winnipeg: konservatorius remia 39%, liberalus – 35%, socialistus – 24% apsisprendusių rinkėjų. Tokie skirtingi ir nepastovūs viešosios nuomonės duomenys iš tikrųjų primena cirką.

„The Toronto Sun“ dienraštyje juos lapkričio 10 d. bandė aiškinti minėtasis viešosios nuomonės tyrėjas Angus Reid. Jis yra sociologas, kurį šiuo atveju būtų galima vadinti politiniu psichiatru. Pasak jo, kanadiečiai yra nepatenkinti dabartiniais partijų vadais. Ministeris pirm. B. Mulroney, neblogai tvarkantis valdžios reikalus, jiems vis dar yra abejonę keliantis neaiškus politikas, liberalas J. Turneris – klumpantis keistuolis. Didžiausio pasitikėjimo susilaukdavo E. Broadbentas, bet kanadiečių daugumai nepriimtina jo NDP socialistų partija. Tad rinkiminio vajaus pradžioje pirmavo ketverių metų valdymo patirtį turintis konservatorius (Nukelta į 9-tą psl.)

Vilniaus pilies pietinio bokšto pamatai rudenėjant...

Nuotr. A. Sutkaus

PRANEŠIMAS IŠ ROMOS

Kenčianti, bet nenugalėta

Lietuvių vyskupai, kunigai ir pasauliečiai pas Šv. Tėvą Joną-Paulių II • Pastarojo sveikinimai bei linkėjimai, perduoti per Vatikano radiją • Kun. Alf. Svarinsko įteiktos dovanos iš Lietuvos ir Sibiro

Š. m. spalio 6, ketvirtadienį (1988. X. 6), po vidudienio popiežiaus Jonas-Paulius II specialioje audiencijoje priėmė antradienį konsekruotą lietuvių arkivyskupą Audrį Bačkį, jo artimuosius ir bičiulius drauge su Romoje šiomis dienomis vykusio Lietuvių katalikų mokslo akademijos XIV-ojo visuotinio suvažiavimo dalyviais. Audiencijoje dalyvavo arkivyskupo Bačkio tėvai, ministras Stasys Bačkis ir Ona Bačkienė-Galvydaitė, atvykę iš Vašingtono, brolis Ričardas su šeima iš Paryžiaus. Tarp audiencijos dalyvių taip pat buvo iš Lietuvos atvykę du vyskupai – Vilniaus arkivyskupijos apaštalinis administratorius vyskupas tremitrys Julijonas Steponavičius, Kauno arkivyskupijos ir Vilniaus arkivyskupijos apaštalinis administratorius vyskupas Juozas Preikšas, du užsienio lietuvių vyskupai – vyskupas Paulius Baltakis ir vyskupas Antanas Deksnys, buvęs ilgametis sąžinės kalnys kunigas Alfonsas Svarinskas, Lietuvos vyskupas į Romą atlydėję kunigai Vaclovas Aliulis ir Jonas Grigaitis, Romos lietuvių bendruomenės nariai.

Šventasis Tėvas ilgesniu žodžiu pasveikino arkivyskupą Bačkį, jo artimuosius, lietuvių vyskopus ir katalikų mokslo akademijos suvažiavimo dalyvius. „Man yra malonu šiandien čia priimti visus asmenis, artimuosius ir bičiulius, susibūrusius aplink arkivyskupą Bačkį ryšium su vyskupystės šventimais, kuriuos su džiaugsmu jam suteikiau švento Pranciškaus šventės dieną. Ypatingu būdu sveikinu naujojo arkivyskupo tėvus ir kitus artimuosius: jus atidavė Bažnyčiai savo sūnų ir Bažnyčiai jum yra dėkinga už šią dovaną, liudijančią tikėjimo ir meilės dvasią, kuria besiremami sukurėt savo šeimą.

Šiame susitikime taip pat dalyvauja nemažai lietuvių, kuriuos labai nuoširdžiai sveikinu. Du man brangūs vyskupai šia iškilminga proga yra

atvykę iš jūsų tėvynės: tai garbingasis vyskupas Steponavičius, čia esantis po daugelio kančios kupinų metų, ir vyskupas Preikšas, atstovaujantis Lietuvos vyskupų konferencijai. Jiems pavedu pasveikinti visą Lietuvą, kurią nuolat prisimenu mintyse ir maldoje. Sveikinu taip pat vyskupą Baltakį, kuriam yra pavesta emigracijos sielovada, jo garbingąjį pirmtaką vyskupą Deksnį ir Lietuvių katalikų mokslo akademijos narius, šiomis dienomis Romoje dalyvaujančius savo suvažiavime. Jūs, broliai ir sesės lietuviai pagristai didžiuojatės savo tautiečio pakėlimu ir vyskupus: Lietuvą, prieš šešis šimtmečius priimto katalikiško krikšto sustiprinta, nesiliauja davusi Bažnyčiai didelių dvasinių turtų. Esu įsitikinęs, kad ir dabartinė proga jus visus paskatins iš naujo paliudyti savo dosnią ištikimybę ir meilę Kristui ir jo Bažnyčiai“.

Arkiv. Bačkio misija

Kreipdamasis į arkivyskupą Bačkį artimuosius ir bičiulius, popiežius labai šiltai žodžiais priminė savo artimo bendradarbio pastaraisiais metais dosnią, uolią ir ištikimą tarnybą. „Arkivyskupas Bačkis dabar šią tarnybą tęs kaip apaštalinis nuncijus Olandijoje. Esu tikras, kad jūs visi jį paremsite ir stiprinsite savo maldomis šiame naujame jo svarbios misijos tarpsnyje. Pasirinkdamas vyskupišką šūkį „Sub tuum presidium“ arkivyskupas Bačkis paveda savo tarnybą, dar daugiau – savo kaip kunigo ir vyskupo gyvenimą Marijos globai. Drauge su juo ir mes visi maldaugame dangiškąją Dievo Motiną, kad globotų jo misiją, jo šeimą ir visą Lietuvos Bažnyčią.“

Kun. Svarinsko žodis

Po audiencijos Vatikano radijo studijoje apsilankė kun. Alfonsas Svarinskas, kuris maloniai sutiko pasidalinti išpūdziais apie lietuvių susitikimą su Šv. Tėvu.

„Aš šiandien sutikau popiežių jau trečią kartą ir perdaviau lietuvių politinių kalinių išsaugotą, prieš 40 metų padarytą iš duonos rožančių ir mažą medinį kryželį, kurį nešiojau ant kaklo. Lenkų kalba paaiškinau: „Šventasis Tėve, šis iš duonos prieš 40 metų padarytas lietuvių katalikų rožančius liudija, kad tada duonos buvo nedaug, bet tikėjimas buvo labai stiprus. Kryželį lagery, nors buvo labai griežtai draudžiama, išnešiojau visus paskutiniuosius metus, išsaugojau ir atvežiau į Romą.“ Popiežius padėkojo ir pasakė: „Mes dar susitikime.“

Tai buvo laimės ir džiaugsmo diena visiems dalyvavusiems lietuviams. Popiežius parodė ir rodo daug širdies Lietuvai, gerai suprantą Lietuvos reikalus ir kovą už Dievą, Bažnyčią ir Tėvynę.

Arkivyskupas Audrys-Juozas Bačkis, dirbdamas aukštoje pareigoje Vatikane, taip pat daug padėjo ir padeda popiežiui gerai suprasti Lietuvos Bažnyčios reikalus, o tai yra mūsų visų laimė.

Savo konsekracijos išvakarėse, prel. Audrys-Juozas Bačkis paprašė mane, kad drauge su jo šeimos nariais įteikčiau popiežiui dovaną. Vos atsiėmus ant altoriaus laiptų, Šv. Tėvas Jonas-Paulius II man pasakė: „Kunige Svarinskai, kiek tu iškentėjai, kiek tu iškentėjai...“ Tada aš lenkiškai atsakiau: „Tai Aušros Vartų Motinos paveikslas, dovaną Katalikų Bažnyčios Lietuvoje, Bažnyčios kenčiančios, bet nenugalėtos. Šventasis Tėve, Lietuva širdingai dėkoja už kardinolą; Šventasis Tėve, Lietuva prašo laiminti ištikimą vyskupą Julijoną Steponavičių; Šventasis Tėve, laimink Lietuvą.“ Tada Šv. Tėvas atsikėlė ir pabučiavo mane į abu skruostas, aš gi du kartus pabučiavau Šv. Tėvui ranką. Visa publika plojo. Melskime Dievą popiežiui Jonui-Pauliui II ir arkivyskupui Audriui-Juozui Bačkui gausios Dievo palaimos ir ilgiausios metų.“

Pasaulio įvykiai

AMERIKIEČIAI NAUJUOJU SAVO PREZIDENTU VĖL IŠRINKO respublikininkų partijos kandidatą G. Bushą, ligšiolinį viceprezidentą, kuriam dabar teks perimti vadžias iš prez. R. Reagano. Demokratų kandidato M. Dukakio pastangos buvo nesėkmingos. Jam vėl teks grįžti į Massachusetts valstiją užbaigti jau įpusėtų gubernatoriaus pareigų. Nepadėjo ir M. Dukakio kandidatui į viceprezidentus pasirinktas senatorius L. Bentsenas iš Teksaso valstijos. Jis pats buvo perrinktas senatoriumi, bet Teksaso valstijos balsai rinkiminėje prezidento kolegijoje teko G. Bushui ir jo pasirinktam kandidatui į viceprez. D. Quaylui, senatoriui iš Indianos. Respublikininkas G. Bushas rinkimus laimėjo keturiasdešimtyje valstijų, gaudamas 426 balsus rinkiminėje prezidento kolegijoje.

Laimėjimui užtikrinti reikia 270 balsų. Demokratui M. Dukakiui liko dešimtis laimėtų valstijų su 112 balsų rinkiminėje kolegijoje. Prezidento rinkimuose dalyvavo tik pusė balsavimo teisę turinčių amerikiečių. Keturiasdešimt pirmuoju JAV prezidentu 1989 m. sausio 20 d. bus prisaikdintas G. Bushas. Atrodė, jis laikysis pagrindinių ligšiolinės prez. R. Reagano politikos principų. Krašto valdymas naujajam respublikininkui prez. G. Bushui nebus lengvas, nes JAV kongreso atstovų rūmai ir senatas atsidūrė dar didesnėje demokratų partijos kontrolyje. Didžiausią problemą jam sudarys prez. R. Reagano paliekamas biudžetinis \$155 milijonų deficitas.

Baltieji nerimas

Aukščiausiasis sovietas Maskvoje lapkričio 29 d. turės patvirtinti rinkimų nuostatų ir Sovietų Sąjungos konstitucijos pakeitimus. Didžiausią protestą reiškia Estijos atstovai, bet taip pat nerimsta ir latviai su lietuviais. Baltieji nerimas yra susietas su konstitucijos pakeitimais, sustiprinančiais prez. M. Gorbačiovo valdžią. Neaiškiuose užsieniečių žurnalistų pranešimuose iš Maskvos kalbama, kad konstitucijos pakeitimai gali sumažinti sovietinių respublikų teises. Lig šiol Sovietų Sąjungą bent popieriui sudarė federacinis respublikų junginys, o po reformų ji bus panaši į vieną valstybę. Esą konstitucinės reformos centrinei vyriausybei leis įvesti specialias valdymo formas bet kurioje teritorijos dalyje. Nuogaustaujama, kad tada aukščiausiasis sovietas galės nustatyti gaires respublikų vyriausybėms, kontroliuoti dabar Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje iškilusias persitvarkymo organizacijas. Protestams nutildyti buvo pasiūlyti Sovietų Sąjungos kompartijos politbiuro nariai: V. Čerbrikovas – Estijon, V. Medvedevas – Latvijon, N. Sliunkovas – Lietuvon. Mat tūkstantčiai baltiečių pasirašė peticijas, atmetančias konstitucijos pakeitimus. Protestą organizavo Estijos populiariusis

frontas, Lietuvos persitvarkymo sąjūdis ir Latvijos populiariusis frontas. Esą konstitucijos reformomis Maskva sustiprins penkiolikos respublikų kontrolę. Žurnalistų pranešimai nepateikia konkrečių detalių.

Netikėtas svečias

Italijon atvyko buvęs Čekoslovakijos kompartijos vadovas A. Dubčekas, pradėjęs Prahos pavasariu pavadintas reformas, kurias 1968 m. palaidojo Maskvos suorganizuota invazija. A. Dubčekas buvo pašalintas iš kompartijos vadovo pareigų, trumpam laikui paskirtas Čekoslovakijos ambasadoriumi Turkijai 1970 m. Vėliau jis dirbo miškų departamente Bratislavoje, vengdamas politikos ir pokalbių su žurnalistais. Tai yra jo pirmoji kelionė užsieniu po 1970 m. Bolonjos (Bologna) mieste netikėtą svečią sutiko fotografai ir žurnalistai. Škart jis nevengė pokalbio apie 1968 m. įvykius. Esą jo pradėtos reformos būtų atnešusios didelių laimėjimų Čekoslovakijai, jeigu nebūtų susilaukusios reakcijos iš užsienio. Apgailestaudamas įvykusią invaziją, A. Dubčekas teigė, kad dabar Čekoslovakijai vėl reikės naujo proveržio demokratijon. Du dešimtmečius ją buvo paralyžavęs ekonominis sustingimas, bergždžios pastangos, moralinis nuostolis. Dabar ieškoma priemonių, kurios vėl atidarytų kelią į teorinio ir praktinio socializmo laimėjimus. Prahos pavasarį nuslopino užsienio jėgos, bet jis nėra užmirštas. Iš klaidų buvo pasimokyta. Šiandien visiems yra aišku, kad krizės negali įveikti vien tik ekonominės reformos, nes jų reikia ir politinėje srityje.

Išleido Sacharovą

Bostonan atskrido pas podukrą Tatjaną Jankelevič išleistas atomo fizikas dr. A. Sacharovas, ilgus metus izoliuotas Gorkio mieste L. Brežnevo valdymo metais. Laisvę jam grąžino M. Gorbačiovo persitvarkymo politika. Bostono ligoninėje atliekami A. Sacharovo širdies tyrimai. Norima nustatyti, ar jai nereikia plaukimo reguliatoriaus.

Šiame numeryje:

- Dabartis – praeitis
- Tiesa ir gėris nepriklauso jokiame laikotarpiui
- Kenčianti, bet nenugalėta
- Lietuvių vyskupai, kunigai ir pasauliečiai pas Šv. Tėvą
- Politinė išeivijos veikla ir Lietuva
- Įvykiai tėvynėje ir išeivių orientacija
- Tauta apgadinta, bet nesugadinta
- Lietuvos kardinolas apie krašto moralinę būklę
- Imperijos akligatvio atspindžiai
- Turistų iš Lietuvos pasisakymai
- Europos spauda apie Lietuvą
- Ten dabartiniai įvykiai domina europiečius
- Skautijos sukaktis
- Paminėta jos 70 metų veikla
- Gamta ir žmogus
- Rudens įtaka mūsų nuotaikoms
- „Varpo“ šimtmečio sukaktis
- Antano Kučio paskaita Toronto lietuvių namuose

TEVIŠKOS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 00509
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata – \$24, pusmetinė – \$13, mėnė – \$30, garbės – \$40 (Amerikoje – JAV doleriais). Paviieniai numeriai – 60 ct.

Adresų keitimo reikalu kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškos žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092.
Subscriptions: ordinary \$24.00, supporter \$30.00, honorary \$40.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.
US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškos žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.
CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Žinios iš Lietuvos

"Atgimimo" biuletenyje 4 nr. rašoma apie lietuvių kalbos būklę. Straipsnyje "Lietuvių kalbos funkcionavimo klausimu" Vytautas Vitkauskas nurodo, kad lietuvių kalba savaime krašte nėra šeimininga, o greičiau tik pastumdėlė. Kalba auga ir tobulėja, kai ji yra vartojama visose gyvenimo srityse. Taip nebuvo ir nėra Lietuvoje. Straipsnio autorius pateikia keletą sričių.

Valdymas. Aukščiausios respublikos įstaigos daugiausia išsiverčia rusų kalba. Ir tai ne tik su centrinėmis įstaigomis Maskvoje, bet ir viduje, savaime krašte. Ministrų tarybų posėdžiai ilgą laiką vyko, dar tebevyksta, rusų kalba. Nuslūgę ir aukščiausią valdžią ir žemesnieji valdininkai vartoja nelietuvių kalbą. Pvz. viena Vilniaus prekybos valdyba beveik visus skelbimus pateikia rusiškai. Raštvedyba Vilniuje daugiausia tvarkoma rusų kalba.

Bendravimas – susižinojimas. Tai esanti, pasak autoriaus, viena iš svarbiausių gyvosios kalbos sričių. Pastė, geležinkelio, oro laivynė, bent Vilniuje, dažnai negalima susikalbėti lietuviškai. Tas pats prekyboje ir pramonėje. Ir čia lietuvių kalba yra išguita. Geležinkelis visai atsisakęs lietuvių kalbos. Skelbimai stotyse dar skelbiami abiem kalbomis, bet yra tokių stočių, kur naudojama tik rusų kalba. Pašte, bent Vilniuje ir jo apylinkėse, susikalbėti lietuviškai irgi neįmanoma. Ne visada pavyksta susikalbėti ir poliklinikoje. Yra gydytojų, kurie visiškai nesupranta lietuviškai. Keliaujantys per kraštą lengvai gali pastebėti, kai "jie (lietuviai) čia ne šeiminingai, ne tikri savo šalies piliečiai, o lyg stovintys kažkur žemai, viskas tvarkoma ne jų, o atvažiuosiuųjų kalba".

Mokslas. Anksčiau švietimo vadovybės dėmesys buvo kreipiamas į rusų kalbą. Pvz. penkiametis lietuviukas buvo pritygintai mokomas rusų kalbos. Mokiniai jau pirmame skyriuje turėjo rašyti rusų kalba diktantus. Jie maišė, klupę ir praktitavę. O gimtoji kalba kažkaip likdavusi šalia. Gimnazijose lituanistai stengiasi mokinius perduoti taisyklingą lietuvių kalbą, tačiau kitų dalykų dėstytojai pastarųjų darbą sugriauna. Negalį pasigirti bendrinės kalbos mokėjimu ir baigę aukštųjų mokslus, ypač tikslųjų sričių specialistai, nes humanitarinių dalykų jie gauna tikrai nedaug. Didelis smūgis lietuvių kalbai yra disertacija ruošimas rusų kalba. "Sustabdyta intelektualiojo kalbos stiliaus raida, terminų funkcionavimas. Mokslo žmonės verčiami mintyti negimtajai kalbai, puoselėti kitą kalbą," – pabrėžia straipsnio autorius.

Lituanistai irgi verčiami rašyti rusiškai, ir aiškinti lituanistinius klausimus svetimais kalba. Autorius ragina tą nenormalybę skubiai tvarkyti.

Karyba. Galima tik ilgėtis, kad lietuviai kariai tarnautų savajame krašte. Toks pasiūlymas Maskvoje buvo išjuoktas. Tačiau vidurinėse mokylose kariniai vadovai galėtų

mokinius supažindinti su lietuviškais terminais. Tą galėtų padaryti karinių katedrų dėstytojai aukštosiose mokylose.

Diplomatija. Šioje srityje lietuvių kalba visai išjungta, nes respublika neturi tiesioginių ryšių su užsieniu. Taigi, yra sričių, ir nemažai, kur lietuvių kalba labai skriaudžiama. Autorius siūlo dabartinius džiūgavimus nustumti į šalį ir rimtai susirūpinti lietuvių kalbos klestėjimu. Reikia viską atsidėjus peržiūrėti, sudaryti planus ir veikti.

Tame pačiame biuletenio numeryje advokatas K. Motieka komentuoja valdžios neįėjimą savo piliečiams, kai tūkstančiai jų brutaliai jėga rugpjūčio 28 d. buvo išvaikyti iš Gedimino aikštės Vilniuje. "Žmonės vėl pajuto stalinizmo alšimą, pajuto esą be valdžios, kuri juos gintų ir užtikrintų asmens neliečiamybę".

"Sąjūdžio žinių" 40 nr. rašoma, kad Sąjūdžio iniciatyvinė grupė nepajėgia visko atgauti. Rugpjūčio 15 d. buvo išrinkta LPS Vilniaus taryba. Toje taryboje tarp 63 asmenų, atstovaujančių įvairiomis profesijomis ir užimamomis vietomis, yra ir trys kunigai: Vaclovas Aliulis, Metardas Čeponis ir Kazimieras Vasiliauskas.

"Atgimimo" 2-me numeryje užsimenama apie Kauno Vytauto Didžiojo universitetą. Kas skyrė Kauno universitetą nuo kitų pasaulio universitetų? Kauno universitetas buvo vienintelis, kuris turėjo kultūros filosofijos katedrą. Tos mokslo disciplinos puoselėtojai buvo filosofas kun. Pranas Kuraitis, Stasys Šalkauskis ir jo mokinys Antanas Macina. Dėl dviejų universitetų Lietuvoje nereikia turėti abejonių. Pvz. Šveicarija prieš karą su 4 mil. gyventojų turėjusi net septynis universitetus. Kauno ir Vilniaus universitetai galėtų vaidinti tą patį vaidmenį kaip Anglijos Oksfordo ir Kembridžo duetas. Tiesiog senieji lietuvių poliai galėtų galvanizuoti kultūrinį krašto gyvenimą.

Lietuvių informacijos centro žiniomis spalio 23 d. prie Vilniaus katedros Mišias koncelebravo kardinolas Vincencas Slatkevičius, arkiv. Liudas Povilonis, vysk. Antanas Vaičys, vysk. Juozas Preikšas, vysk. Vladas Michelevičius, Vilniaus vyskupijos valdytojas kun. Algirdas Gutas ir apie 50 kunigų. Pamaldos pirmą kartą buvo transliuojamos per Lietuvos radiją. Mišios prasidėjo 7.15 v. rytą. Aikštė buvo pripildyta žmonių. Kardinolas, užklaustas telefonu apie pirmuosius ryto išpučius, atsakė: "Kiek tūkstančių buvo, sunku pasakyti, bet visa katedra aikštė bangavo ir buvo sausakimša. Matėsi be galo daug žmonių, nuolatka nepaprastai pakili, visur tautinės vėliavos, mūsų trispalvė. Pradėjo įprasta giesmė "Pulkim ant kelių". Daugumos reakcija į šiuos įvykius buvo... ašaros, bet džiaugsmo ašaros. Mes džiaugiamės šita tautos nuotaika, bet norime, kad ji būtų ne vienadienė ir ne šventinė, o pastovi mūsų tikrovė ir kad ji pasireikštų tautos doroviniu gyvenimu". J.A.

Politinė išeivijos veikla ir Lietuva

J. V. DANYŠ

(Tėsinys iš praėjusio nr.)

VLIKas

VLIKo veikla reiškiasi tik vienoje tautinio gyvenimo srityje, būtent politinėje, ir jo tikslas išsakomas pačiame pavadinime – "Vyriausias Lietuvos išlaisvinimo komitetas". VLIKo struktūra paremta atstovavimu buvusių politinių partijų Lietuvoje. Organizacija yra uždara, politinių partijų vadovybės paskiria atstovus į tarybą, partijos narių skaičius ir jų pasiskirstymas vietovėmis nežinomas.

Veiklos programa keitėsi. Steigimosi metais rūpintis karinių pajėgų organizavimu ir atstatyti Lietuvos būsimą politinę santvarką. Dabar jau daug metų veikla vyksta informacijos srityje pasaulio opinijai paveikti ir lietuviams informuoti. VLIKo memorandumuose, atsišaukimuose vedamoji mintis yra teisinė – sovietų sutarčių ir tarptautinių pasižadėjimų laužymas.

Bendruomenė

Lietuvių Bendruomenės struktūra yra demokratinė ir jos padaliniai keliolikoje kraštų autonomiškai derina savo veiklą su gyvenamo krašto sąlygomis. Išskyrus JAV, praktiškai L. Bendruomenė yra vienintelė institucija, vykdanči politinę veiklą tuose kraštuose. Politinė veikla, kuri yra nepartinė, tėra dalis L. Bendruomenės tautinės veiklos, apimančios visas tautinio gyvenimo sritis. Pasaulio LB veikla reiškiasi tarptautinėse institucijose ir konferencijose, daug dėmesio kreipiamą į žmogaus teises ir šandieninę padėtį Lietuvoje; leidžia ir remia leidinius bei studijas, bet informacijos srityje bendradarbiauja ir plačiai naudoja Lietuvos informacijos centro (LIC) medžiagą.

Lietuvių Bendruomenė yra kiek savotiška organizacija. Kiekvienas lietuviškos kilmės asmuo gali būti jos nariu net ir nemokėdamas registracinio mokesčio. Bet ir kilme šimtaprocentinis lietuvis negali būti priverstas būti jos nariu, jei jis to nenori. Todėl, kol Lietuva nelaisva, L. Bendruomenė lieka išeivijos lietuvių už Lietuvos ribų bendrinė organizacija, jungianti bet kurių politinių, religinių, socialinių įsitikinimų asmenis ir siekianti išlaikyti lietuvių užsienyje bei padėti Lietuvai atgauti laisvę.

VLIKo savitumas

VLIKas yra skirtingas nuo L. Bendruomenės. Tai paaiškina Juozas Vitenas, ilgametis VLIKo valdybos narys, straipsnyje "VLIKas nėra išeivijų organizacija" ("TŽ", 1988, nr. 20). J. V. rašo: "... Atkurtame VLIKo (Vokietijoje), bet kurios grupės narys atstovavo ne pabėgusiems savo grupės nariams, bet savo grupei okupuotoje Lietuvoje, ir todėl atkurtas VLIKas buvo ne išeivijų organizacija rūpintis išeivijų reikalais, bet politinis komitetas testis savo veiklą dėl Lietuvos išlaisvinimo. Tas pats principas galioja ir dabar. Grupių atstovai, kurie sudaro VLIKo tarybą, atstovauja ne pabėgusiems savo grupės nariams, bet savo šalininkams okupuotoje Lietuvoje".

VLIKas susiduria su šia problema: nė vienas pagrindinis ar viešas sąjūdis Lietuvoje nesiidentifikuoja su anksčiau minėtomis politinėmis Lietuvos partijomis. Todėl neaišku, kiek ir kur yra Vitėno minimi senųjų partijų šalininkai. Abejotina, kad Lietuvos žmonės pasiskirstys į 15 VLIKą sudarančių partijų, kai, sakykime, 50 metų ar mažiau asmuo savo gyvenime neturėjo jokios galimybės jų pažinti dėl visiško Lietuvos izoliavimo nuo laisvojo pasaulio. Tai patvirtina ir dabar iš Lietuvos Kanadoje besilankantieji. Iš tikrųjų jie iš viso labai labai mažai žino apie mūsų gyvenimą Amerikoje, o mūsų žinios apie jų gyvenimą irgi miglotos.

Lietuvos laisvės lygos programos pobūdis yra panašus į VLIKo. LLL, dešimt metų veikdama pogrindyje, augino disidentus, ruošė pogrindžio leidinius, memorandumus, bet nesusirijo su kuria nors politinė partija. LLL politika yra tautinė – palengvinimas tautos gyvenimo, laisvė Lietuvai.

VLIKo samprata apie politinę veiklą skiriasi nuo L. Bendruomenės ne tik veiklos metodais, bet ir kai kuriais principiniais klausimais.

1987 m. spalio mėn. Montrealyje įvyko metinis VLIKo seimas, o Vašingtone – Lietuvių Bendruomenių plataus masto politinė konferencija.

VLIKo seime poros politinių partijų atstovai, griežtai pasisakė prieš bet kokių ryšių su Lietuva plėtimą. Po disidentų prof. V. Skuodžio pareiškimo ir komentarų nutarimuose tik pasmerkta (nevardinant pavardėmis) "apvalaus stalo" pasikalbėjimo dalyviai. Dėl ryšių su Lietuva patarta laikytis prieš 14 metų (1974) priimtų "White Plains" išvadų.

"White Plains" išvadose patariama puoselėjant ryšius, nepakenkti Lietuvos laisvės atgavimui. L. Bendruomenės konferencijos išvados panašios, bet raginama rūpintis Lietuvos izoliacijos pralaužimu. Nepasitenkinama tik reakcija, bet raginama ir akcija. Aplamai L. Bendruomenės konferencijos dalyviai buvo vieningos nuomonės, kad ryšiai su lietuviais Lietuvoje yra būtini. Išvadų pradžioje deklaruojama, kad "Lietuvių tautos nekintamas tikslas yra Lietuvos nepriklausomybės atstatymas", toliau sakoma: "Pagrindinė kova už laisvę vyksta Lietuvoje. Išeivijos pareiga jai toje kovoje talkininkauti". Toliau pridėdama: "Izoliacija yra lietuvių tautai (ir išeivijai) kenksminga, (todėl) ... svarbu prisidėti prie izoliacijos pralaužimo". Pasaulio LB šeštame seime Toronte 1988 m. tos išvados buvo patvirtintos.

Aišku, vykstant netikėtiems pasikeitimams Lietuvoje išeivijos veikla turi keistis. Bet kaip ir kiek? Priklauso nuo to, kiek tikime vykstančių pasikeitimų tikrumu, jų išlikimu ir pažanga ateityje. Pesimizmą daug kas reiškia.

Pasikeitimai, atrodo, dideli, bet, kaip Steven Lewis (buvęs Kanados ambasadorius Jungtinėse Tautose, anksčiau – Ontario socialistų partijos vadas) pareiškė Kanados CBC radijo programoje, kiekvienas įvykis Sovietų Sąjungoje atrodo nepa-

prastas, pvz. paleidimas kurio nors disidentų, leidimas manifestacijoms, nes viskas ten yra nepaprastai griežtai suvaržyta. Jis mano, kad reikia palaukti 4 ar 5 metų, kad pamatytume tikrus pasikeitimus. Didžiosios pasaulio spaudos komentatoriai aplamai netiki, kad *persitvarkymas ir atvirumas* atneš nepriklausomybę.

Ne vienas, nagrinėdamas sovietų tikslus, yra pasakęs, kad sovietinis imperializmas yra rusiško (ir caristinio) imperializmo tęsinys. Ekspansija į visas puses, užimant kitus kraštus, vyksta šimtus metų.

Lietuvos laisvės lyga, 1988 m. liepos 3 d. išleidama viešumon, savo programoje labai vykusiai formulavo: "Lietuvos ateitis priklauso nuo šių faktorių:

1. Lietuvių tautos politinio sąmoningumo, ryžto būti laisviems.
2. Demokratinio pasaulio valstybių spaudimu Tarybų Sąjungai.
3. Rusų požiūrio į Stalino sukurtos imperijos tautas".

Nors neaišku, kaip *persitvarkymas ir atvirumas* reikšės ateityje, reikia optimizmo ir pasitikėjimo ateitimi, nes jau iki šiol pasiekti pakeitimai vis tiek paliks pėdsakus, kaip kad paliko ir N. Chruščiovo reformos. Pesimizmas vestų į išeivijos politinės akcijos atidėliojimą, gal ir stagnaciją bei galimybę neišnaudojimą.

Lietuviai Lietuvoje nori talikos iš išeivijos. Todėl palengvėjus susisiekimui, jį reikia kiek galima plėsti, nes anksčiau dėl kietos "geležinės uždangos" realiai bet kokia pagalba buvo sunkiai įmanoma. Ji vyko aplinkiniais keliais. Vienintelė legali pagalba buvo galima tarp privačių asmenų siuntiniais, nuvežamomis dovanomis.

Išeivija yra geroje padėtyje paveikti demokratines valstybes, kad jos spautų Sovietų Sąjungą, kaip kad įtaigoja LLL. Šioje srityje veikta, bet reikia pastangas ir efektyvumą didinti.

Šioje srityje VLIKo veikla yra pasidariusi pasikartojanti, rutininė. Jo informacija nėra dinamiška, ir mėnesinės santraukos nelietuvių spaudai jau būna per daug pavėluotos. Tai informacija daugiau saviškiams. Svarbiausi laimėjimai pasiekiami per Baltiečių santalką, kurioje kitos grupės rodo daugiau iniciatyvų.

L. Bendruomenės veikla politinėje srityje vyksta per daug sporadiškai, įvykdyti projektai nėra vėliau pakankamai sekami ir papildomi. Taip pat pakankamai nepanaudojamos esamos L. Bendruomenės atskiruose, ypač Europos, kraštuose. Turima žmonių ir sugebama memorandumus bei dokumentus paruošti ir pristatyti atitinkamoms valdžioms bei viešų institucijų vadovybėms pagal jų reikalavimus, bet reikia išplėsti gilesnio turinio studijų paruošimo anglių ir kitomis kalbomis. Sustiprinti paramą LIC, kuris jau ir dabar geriausiai ir efektingiausiai informuoja svetimačių spaudą ir institucijas.

Vykdytos programos reikalingos peržiūreimo, nes kai kurių pagrindiniai punktai jau daugiau ar mažiau yra nustoję savo turėto aktualumo. Pvz. kelionių suvaržymai, Klaipėdos šventovės gražinimas, disidentų-kalinių skaičius (žydai, sako, jau jų neturį, mūsų dar keli liko).

Prieš dvejus metus Vienos konferencijos metu sovietai pasiūlė sekančią žmogaus teisių konferenciją rengti Maskvoje. Tada Vakarų valstybės pasiūlymas buvo nepriimtas, nes sovietų siūloma programa buvo socialinių klausimų, ne žmogaus teisių, svarstymas. Dabar, sąlygoms keičiantis ir sovietams darant nuolaidas, tokia konferencija gali įvykti. Prancūzija jau pareiškė pritarimą. Atrodo, tenka ruoštis vykti į Maskvą stebėti tokios konferencijos ir tinkamai reaguoti.

A+JONUI KRIŠTOLAIČIUI

staiga mirus,

jo brolių šaulių JUOŽĄ KRIŠTOLAITĮ ir šeimą nuoširdžiai užjaučiame –

Hamiltono DLK Algirdo šaulių kuopa

A+JONUI KRIŠTOLAIČIUI

mirus,

jo brolių choristą JUOŽĄ KRIŠTOLAITĮ nuoširdžiai užjaučiame –

Toronto lietuvių vyrų choras "Aras"

A+dr. JONUI ŠEMOGUI

staiga mirus,

jo žmoną MARYTĘ, dukrą RŪTĄ ir sūnų dr. VYTAUTĄ gilaus skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

Petras, Grasė Petrėnai ir šeima

A+DORAI MAŠALAITI-SCHNEIDER

staiga mirus Šveicarijoje,

jos dukras – IRIĄ ir GABY, sūnus – BENNO ir RONNY, mamytę ONĄ MAŠALIENĘ, sesutę STEFĄ, brolių VYTAUTĄ bei jų šeimas skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame –

J. L. Giedraičiai

J. V. Repšiai

J. V. Svilai

B. Lukošienė

A+ALDONAI KĘŽINAITIENEI

mirus,

jos vyrą VINČĄ, seseris IRENĄ, DANUTĘ ir ELENĄ bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

B. E. Kišonai

B. S. Prakapai

B. J. Maziliauskai

J. Vingilienė

B. T. Stanuliai

PADĖKA

A+PRANAS VILIMAS

mirė 1988 metų spalio 2 dieną.

Brangiam vyrui a.a. PRANUI mirus, nuoširdžią padėką reiškiu Prisikėlimo parapijos kunigams už atnašautas Mišias ir maldas, sol. V. Verikaičiui už dalyvavimą laidotuvių apeigose, Prisikėlimo parapijos chorui, artimiesiems, giminėms ir savo šeimai už Mišias, gėles, atsilankymą į laidotuvių namus, pareikštą užuojautą, ir bet kokių būdu padėjusiems išlydėti a.a. Praną į amžinybės namus.

Šioje liūdėsio valandoje pasilieku visiems giliai dėkinga –

Agota Vilimienė

Canadian Art Memorials Ltd.

76 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus – greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiksliai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: "Kapitalas Lietuvai, palūkanos – lietuvių išeivijai!"

Per LPS steigiamąjį suvažiavimą spalio 23 d. prie Vilniaus katedros iškilmingas Mišias koncelebruoja kardinolas Vincentas Sladkevičius su keletu vyskupų ir apie 50 kunigų. Nuotraukoje iš kairės: kard. VINCENTAS SLADKEVIČIUS, vysk. ANTANAS VAIČIUS, vysk. JUOZAS PREIKŠAS. Nuotr. A. Gylis

Tauta apgadinta, bet nesugadinta...

Lietuvos kardinolas Vincentas Sladkevičius atsako į žurnalo "Šyturys" klausimus 1988 m. 19 nr.

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

ŽURNALISTAS. Valdžios ir bažnyčios santykius reglamentuoja įstatymai. Salyje vykstantys didžiuliai pertvarkymai liečia ir teisės sferą. Kokia Jūsų nuomonė apie bažnyčios ir valdžios santykius reguliuojančius įstatymus, ar reikia įstatymuose ką nors keisti, kad šie santykiai būtų tobulesni?

KARDINOLAS. Kiekviena santvarka gali atnešti palaimos požymių. Ir kad valstybė atskirta nuo Bažnyčios, mes ne prieš. Dievas turi tūkstančius galimybių ir mus nubausiti, ir suteikti mums palaimos dovaną. Tačiau kokia valstybėje santvarka bebūtų, Bažnyčia joje neturėtų būti įstatymais pavergta, kad galėtų tikintieji nevaržomi garbinti Dievo karalystę, patys kasdien gaudami daugiau dvasinių gėrybių. Jeigu mūsų valstybės įstatymų, Konstitucijos būtų buvę ir anksčiau laikytasi, nei Bažnyčia, nei višiuomenė nebūtų tiek daug praradusi. Tačiau Konstitucijos teiginiai, apaugę nuostatais, nepasiekiami, pavirsdavo tikinčiųjų varžtais. Todėl apie įstatymus sunku kalbėti, nes visokius nuostatus kūrė ne vienas, kas kokio nors valdžios kėdėje sėdėjo. O mes privalom jų klausyti; neskambinti varpais, neorganizuoti procesų šventoriuje, nelydėti numirusiojo į kapines ir t.t. Ir t.t. Gyvenimo pavyzdžiai rodo, kad kvailiausius nurodymus duodavo žemesni viršininkai, norėdami įsisteikti aukštesniems, parodyti savo uolumą. Pamyne savo dorovę, jie sutrypdavo savyje žmogų, kad tik galėtų išlikti viršininku. Ir turbūt daugiau dėl jų, o ne dėl įstatymų nukentėjo tikinčiųjų interesai, tautos dvasinė kultūra, sunaikinta daug kultūros vertybių. Jų paliepimu nugriautos skulptūros nuo Vilniaus katedros, sunaikintos Vilniaus Kalvarijų koplytėlės, švento Mykolo skulptūrelė Kuktiškių bažnyčioje ir daugybė tokių skaudulių buvo beveik kiekvienoj parapijoje. Niekada Bažnyčia nelaimino ir neteisino pataikūnų, apgavikų. Mes trokštame ir tikime, kad tu, kurie nedorai elgėsi su Bažnyčia, sąžinėse dar rusena teisingumo ir gėrio šviesa ir jie padės bent tai, kas dar galima, grąžinti Bažnyčiai, atstatyti ir visada, ruošiant naujus įstatymus, galvos ne tik apie save, bet ir apie tikinčiuosius. O naujų įstatymų reikia tik tiek, kad jie nuimtų varžtus norintiems išpažinti tikėjimą, atšaukti tuos nutarimus, kurie yra neteisėti ir prieštarauja Konstitucijai. Raginame tikinčiuosius pasaukiančius sutinkamai su II Vatikano susirinkimo nutarimais jiems prieinamais būdais paremti višiuomenės atsinaujinimo ir demokratizavimo pastangas ir atitinkamai atstovauti katalikų reikalams.

ŽURNALISTAS. Jums teko dirbti Kauno kunigų seminarijoje. Ką galite pasakyti apie dvasininkų rengimo reikalus ir rūpesčius? Kas šiuo klausimu Jums labiausiai rūpi? Kaip atrenkamas jaunimas į šią aukštąją mokyklą? Beje, apie jaunimą dabar labai daug diskutuojama ne tik pas mus, bet ir visame pasaulyje. Ką

Jūs galėtumėte pasakyti apie Lietuvos jaunimą?

KARDINOLAS. Kunigų seminariją gal skaudžiausiai palietė Stalino asmens kultu prasidėjęs komandinis ateistinis laikotarpis. Klierikų skaičius tada buvo sumažintas iki 25. Taigi per metus visos šešios Lietuvos vyskupijos tegalėjo gauti vos 5 kunigus. Dabar reikia tik džiaugtis, kad padėtis keičiasi. Seminarijoje leidžiama mokyti iki 150 klierikų. Kandidatų pasirinkimą anksčiau lemdavo valdžios organai, o ne vyskupai ar vyskupijų valdytojai. Ir dabar valstybinės kulto įstaigos tarnautojai tebepretenduoja tarti galutinį žodį, ką priimti į kunigų seminariją. Bet tai, matyt, tik komandinio laikotarpio liekana. Ir dabar, žiūrėdamas į tą rūšią praeitį, aš supratau, iš kur atsiranda net ekstremistų tarp kunigų. Ogi iš nekilnaus elgesio su jaunimu, kai jie bando pasukti į kunigystę, nuo atkalbinėjimo, gąsdinimo, įtarinėjimo, kai jie būna seminarijos klierikai. Vėliau, tapę kunigais, ima lieti viską, kas juose susikaupė per tuos metus.

1940 ir 1948 metais buvo vienu ypu be saiko daug atimta iš Bažnyčios. Būtų teisinga laukti, kad šiais persitvarkymo metais daug kas bus grąžinta. Vis dėlto mes, hierarchija, ketiname būti kantrūs ir savo tikinčiuosius raginame būti kantriais, vengti priešiško nuotaikų ir neapgalvotų veiksmų.

Lietuvos jaunimą galėčiau apibūdinti šiais popiežiaus žodžiais: "nesame sugniuždyti, svyruojame, bet neprarandame vilties... parbloški, bet neužvė". Taigi tauta apgadinta, bet nesugadinta, jos branduolys ir jaunimas gali išlaikyti aukštą moralinį lygį, kurį atsinešė iš tėvų, per šimtmečius susiformavusių dorovės tradicijų.

ŽURNALISTAS. Ir visuomenė, ir katalikų bažnyčia sprendžia svarbius šiuolaikinius dorovės, kultūros, tautos istorijos klausimus. Kaip vertinate tai, kas pasiekta šioje srityje ir ar gali bažnyčia turėti dar didesnę įtaką minėtoms gyvenimo sferoms?

KARDINOLAS. Dorovės, kultūros ir tautos istorijos klausimus dar neseniai buvo mėginta spręsti primestomis formulėmis. Tai privedė prie tautos dorovingumo suluošinimo, pasireiškusio asmens kulto bei po to sekusios stagnacijos bėdomis – alkoholizmu, narkomanija, šeimų irimu.

Negalima šnekėti apie tautos istoriją ar kultūrą atskirai nuo dorovės. Kokia mūsų tautos dorovė, tokia kultūra, tokia ir jos istorija. Todėl Bažnyčia didžiausią dėmesį visais laikais skyrė žmonių dorovingumui, humanistinėms idėjomis. Prisiminkime kasdienišką maldą "Tėve mūsų". Gražinkime į gyvenimą šios maldos dvasią ir sudarysime galimybę pasireikšti tikram humanizmui. Jei Dievą laikysime mūsų Tėvu, tai kiekvienas kitam būsime kaip broliai. Visi septyni prašymai maldoje yra giliai humanistiniai. Taigi Bažnyčia per dorovę eina į kultūrą ir padeda kurti kiekvienai tautai gražią jos istoriją.

ŽURNALISTAS. Jums teko dirbti Kauno kunigų seminarijoje. Ką galite pasakyti apie dvasininkų rengimo reikalus ir rūpesčius? Kas šiuo klausimu Jums labiausiai rūpi? Kaip atrenkamas jaunimas į šią aukštąją mokyklą? Beje, apie jaunimą dabar labai daug diskutuojama ne tik pas mus, bet ir visame pasaulyje. Ką

ŽURNALISTAS. Manau, nesuklysiu sakydamas, kad sparčiai vystantis civilizacijai, kultūrai, mokslui ir technikai, labai keičiasi žmonių santykiai su bažnyčia daugelyje pasaulio valstybių. Kaip keičiasi bažnyčios uždaviniai šiuolaikiniame civilizacijos etape?

KARDINOLAS. Bažnyčia teigiamai vertina civilizacijos, kultūros, mokslo bei technikos laimėjimus, bet, kad jie neštų palaimą, būtina laikytis šio Kristaus nurodymo: "Ištekite visų pirma Dievo karalystės ir jos teisybės". Mokslas ir technika neutralūs žiūrint iš moralės taško. Mokslas neįrodo ir nepaneigia Dievo buvimo – jis paprasčiausiai tyrinėja tai, ką mes matome. Kuo daugiau mes sužinome apie mokslo ir technikos laimėjimus, tuo aiškiau regėti, kad žmonijai būtinas tikėjimas, jeigu ji savo naujas žinias ir galybę ruošiasi panaudoti savo gerovei, o ne susinaikinimui. Bažnyčia visada buvo ir bus už kilniaširdiškumą ir amžiną Taiką.

ŽURNALISTAS. Žmonija nuolat veržiasi prie gėrio arba prie to, ką supranta esant gėriu. Jau ne tik filosofai pastebi, kad daugelis žmonių nukrypo į kraštutinį materialinių gėrybių gausumą. Neatsitiktinai pastaruoju metu vis labiau atsisukama į žmogaus dvasinę, ima didesnę dėmesį skirti auklėjimui, humanistinėms idėjomis. Ko, Jūsų nuomone, dabar labiausiai trūksta, kad žmonių dvasingumas, gerumas, apskritai dorovė neatsiliktų nuo materialinės gerovės kilimo?

KARDINOLAS. Sunku įsivaizduoti, kokios sugedusios sielos turėtų būti žmogus, kuris civilizacijos laimėjimus gali naudoti savo vienadieniams tikslams. Siekdami vienadienių materialinių turtų, apgauname ne tik savo, bet ir savo tautą, savo palikuonis. Gausybė rūkstančių kaminų, dūmijančių mašinų, kalnai chemijos, radiacija, alkoholis – štai išsigimimo grėsmė lietuvių tautai. Vienadieniškumas trypia žmogiškumą. Todėl privalome bendromis jėgomis tubolinti dorovinį žmonių auklėjimą. Be dorovinio atgimimo nėra ir negali būti tikro visuomenės atsinaujinimo. Dabar atsiranda viltį teikiančių pragiedrulių, nes aukštą valdžios žmonės supranta, kad tikėjimas nemoko blogo, o padeda siekti dorovinio apvalymo. Todėl Krikšto jubilėjaus dieną vyskupai yra pareiškę: "Mes broliškai dėkojame visiems prijaunantiems Bažnyčiai – visiems, kurie dėl vidinių ar išorinių kliūčių jaučiasi negali praktikuoti visų sakramentų, bet brangina Evangelijos vertybes, palaiko krikščionišką dvasią elgesiu, žodžiu, kūryba, visiems kurie savo aplinkoje remia, globoja pavienių tikinčiųjų ir visos Bažnyčios pastangas". Prie šių žodžių pridursiu padėką visiems mūsų tautos kultūros darbininkams, kurie, teisingumo jausmo skatinami, vis garsiau kelia balsą už krikščioniškas moralines bei kultūrinės vertybes.

ŽURNALISTAS. Ačiū už atsakymus.

PRANEŠIMAS IŠ VILNIAUS

Dalyvavau Sąjūdžio suvažiavime

ANTANAS BUTKUS

Vilniun atvykau prieš savaitę, iškviestas Eksperimentinės ir klinikinės medicinos instituto. Tokį pakvietimą jau gaudu ketvirtą kartą, nes su Institutu ir Vilniaus bei Kauno universitetais bendrauju. Šis vizitas labai skirtingas nuo pirmųjų, nes, kaip žinote, Lietuvoje dedasi labai dideli dalykai. Praeitą savaitgalį svečio teisėmis turėjau progos dalyvauti Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio steigiamajame suvažiavime. Apie jį noriu su Jumis pasidalinti mintimis. Tai jokiū būdu nebus pilnas to istorinio suvažiavimo įvertinimas, o tik pirmieji mano įspūdžiai. Vėliau rašysiu nuodugniau.

Suvažiavimas buvo labai gausus darbais ir nepaprastai pakiliu nuotaikos. Kaip vienas estas žurnalistas išsireiškė, Lietuvos suvažiavimas buvo labai emocingas, bet mažiau konkretus, negu anksčiau įvykęs Estijoje. Su tuo, kad jis buvo labai emocingas sutinku, tačiau manau, kad jis buvo ir labai darbingas, nes pateiktoji programa apėmė visas gyvenimo sritis ir nurodė kelius kaip ir ko bus siekiama. Darbo plano detales tuoj pat paruošė specialistai, kurių Lietuvoje tikrai netrūksta. Dauguma jų dar labai jauni vyrai ir viena šauni moteris – ekonomistė dr. Kazimiera Prunskienė.

Sąjūdžiui nebuvo lengva pradėti darbą, nes kai kurie KP CK nariai į tai kreivia akim ir su nepasitikėjimu žiūrėjo. Vis dėl to Sąjūdis buvo tiek stiprus, kad jo pareikštas nepasitikėjimas KP centro k-to sekretoriui sudarė jam prągą "išeiti į ankstyvą pensiją". Jo vieton atėjo Sąjūdžiui labai palankus A. Brazauskas.

Antra, suvažiavimo išvakarėse sekmadienio pamaldas buvo suplanuota laikyti Katedros aikštėje. KP siūlė jas laikyti Katedroje. Su tuo nesutiko dvasiškija, pareiškdamas, kad į savo Dievo namus vienas valandai eiti nenori. A. Brazausko iniciatyva ir ant greitųjų surengti pasitarimai (greičiausiai ir su Maskva) at-

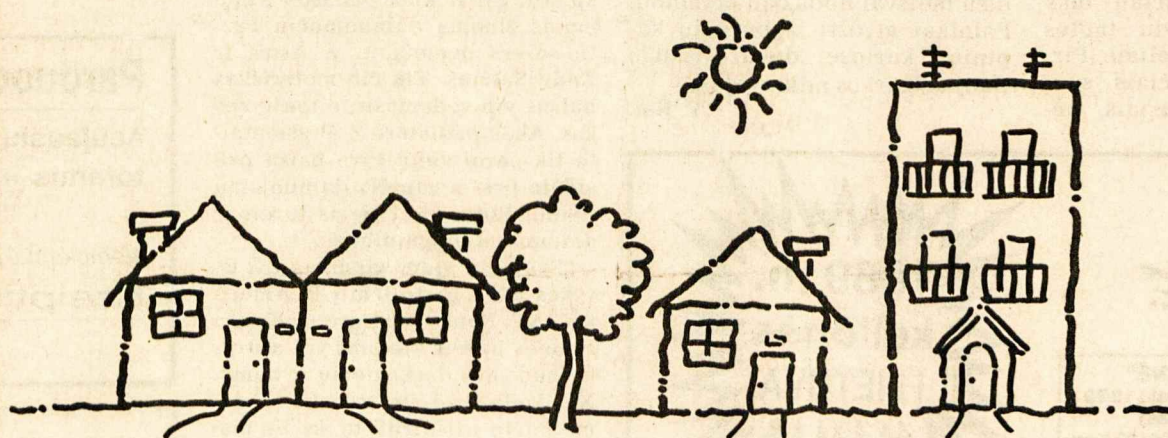
nešė labai džiugią naujieną – Katedra grąžinama visam laikui. Tai sukėlė didžiausią pasitenkinimo audrą suvažiavimo dalyvių ir svečių tarpe. Kadangi Katedros nebuvo galima per naktį tinkamai paruošti, tai pamaldas buvo laikomos Katedros aikštėje, kurio dar saulei netekėjus susirinko maldininkai. Tą dieną meldėsi visi.

Kardinolas pats atnašavo Šv. Mišias su gausia vyskupų ir kunigų palyda. Kardinolo pamokslas buvo nuostabus, nes jo pasakytos mintys, patarimai, net prašymai buvo labai taiklūs ir tikslūs. Jis akcentavo, kad šiuo metu dar reikia didelės kantrybės ir sugebėjimo išlaukti, kol iš pasetos sėklos išaugs varpa. Mes pamaldų klausėmės per televiziją, tad galėjome iš arti stebėti kardinolo veido išraišką. Galiu drąsiai tvirtinti, kad jo išėjimas buvo labai nuširdus, apgalvotas, įtikinantis ir logiškas. Net ir naujasis KP sekretorius, atvykęs tuoj po pamaldų į suvažiavimą, kartojo kardinolo pamokslą žodžius, pats prašydamas konsoliduoti dabar visa tai, ką jau gavome. Manau ir aš, kad jau laimėta daug. Veik

Sovietinių milicininkų suimtas jaunuolis įstumiamas į milicijos autovežimą. Šis jaunuolis, kaip ir kiti suimtieji, dalyvavo Vilniaus Gedimino aikštėje Lietuvos laisvės lygos demonstracijoje, protestuojančioje prieš Ribbentropo-Molotovo sanderį palaidoti Baltijos valstybių nepriklausomybę

Mes padėsime taupyti jūsų pirmam namui.

Dabar yra taupymo planas pirmo namo pirkėjams su žemomis arba vidutiniškomis pajamomis. Su Ontario Home Ownership Savings Plan (OHOSP) jūsų santaupos neš palūkanas ir jūs galėsite gauti OHOSP valstybinių mokesčių atskačiavimą.

Dėl prašymo formos arba smulkesnių duomenų kreipkitės į artimiausią finansinę įstaigą. Arba skambinkite nemokamai į Ontario Ministry of Revenue:

- Toronto mieste skambinkite 965-8470
- 416 numerio rajone skambinkite 1-800-263-7700
- 807 numerio rajone skambinkite 1-800-263-3792
- visuose kituose rajonuose (519, 613, 705) skambinkite 1-800-263-3960
- telefono prietaisus kurtiems 1-800-263-7776

Ontario Home Ownership Savings Plan
...for the 1st time buyer

Ministry of Revenue
Bernard Grandmaitre
Minister

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

KLAIPĖDA — TALINAS

Autobusų parkas pradėjo naują tarpvietinio susisiekimo liniją Klaipėda-Talinas, ypač populiarią vasaros mėnesiais. Vakarais po darbo išvykę klaipėdiečiai per dvyliką valandų pasiekia Estijos sostinę. Estai yra patenkinti patogiu susisiekimu su Lietuvos pajūrio kurortinėmis zonomis. Autobuse galima užsisakyti bilietą ir kelionei atgal. Klaipėdos autobusai dabar kursuoja trisdešimt penkiais tarpvietiniais maršrutais, kasmet pervedami apie du milijonus keleivių.

APLANKĖ KAPINES SIBIRE

"TŽ" 42 nr. šioje skiltyje jau esame rašę apie komjaunimo centro komiteto posėdyje kilusį sumanymą aplankyti ir sutvarkyti lietuvių tremtinių kapines Igarkoje, kuri yra šiaurinėje Sibiro dalyje, dešiniojoje Jenisejaus upės pakrantėje netoli jos žiočių. "Komjaunimo tiesos" rugsėjo 13 d. laidoje paskelbtas pranešimas jau įgyvendintas. Išvyko į tolimąjį Krasnojarsko kraštą dalyvavo: trys buvusieji Igarkos tremtiniai, — Elena Smailienė, Albertas Lisanka ir Vytautas Putna, Lietuvos stalinizmo aukų tyrimo komisijos narys Jurgis Jurgelis, Lietuvos kultūros fondo veikėjas V. Kizas, fotografas Raimondas Urbakavičius, filmų rež. L. Pangonytė, filmuotojas Z. Putilovas, filmavimo technikas J. Jėnisielis, garso technikas A. Brosko, televizijos žurnalistas V. Kvietauskas, "Komjaunimo tiesos" atstovė Valė Čeplevičiūtė ir grupės vadovas Romualdas Bakutis, Lietuvos komjaunimo centro komiteto propagandos skyriaus darbuotojas. Išvykos išpūdius "Komjaunimo tiesos" spalio 13 d. laidoje aprašo žurnaliste V. Čeplevičiūtė.

ATSISKEIDŽIA PRAEITIS

Igarkos išpūdius V. Čeplevičiūtė pradeda žvilgsniu praeitį: "... mūsų ekspedicija keliavo į Laiką ir Istoriją. Į 1948-uosius. Išvykdamai net nepagalvojome, kad tai sukaktis, apvažus metų skaičius, keturiuos dešimtis. Tik tada, kai atsivertė archyvų lapas, kai prakalbino liudininkus — Igarkos lietuvių, tų metų tragedija ėmė skleistis prieš mus vis ryškėnė, vis nuogėnė. Ją dengė ir dar tebeslepia nepasitikėjimo, baimės, pažeminimo luobai. Trėmimai, pradėti 1941 metų birželio 14-tąją, buvo tęsimai apgalvotai, šaltakraujiškai, dalykiškai. Vien į Igarką buvo išstremta keturi tūkstančiai lietuvių..." Apie lietuviškas kapines Igarkoje kalbėjo bendrakaičiai A. Lisanka, V. Purna ir E. Smailienė, buvusieji tremtiniai, jas matę dar vaikiškomis akimis. Vietiniams rusams didelį išpūdį dar davė lietuviškos laido tuosės — priekyje su kryžiumi žygiuojantys vyrai, užsilvėję baltas kamžas, karštą lydinčios ilgos virtinės lietuvių. Tačiau toks grįžimas prie lietuvių tautos papročių įvyko tik vėliau. Pirmiaisiais metais, pačiais sunkiaisiais ir alkaniaisiais, ne-

buvo jėgų velionį dideliu būriu palydėti į kapines ir netgi iškasti gilesnę duobę.

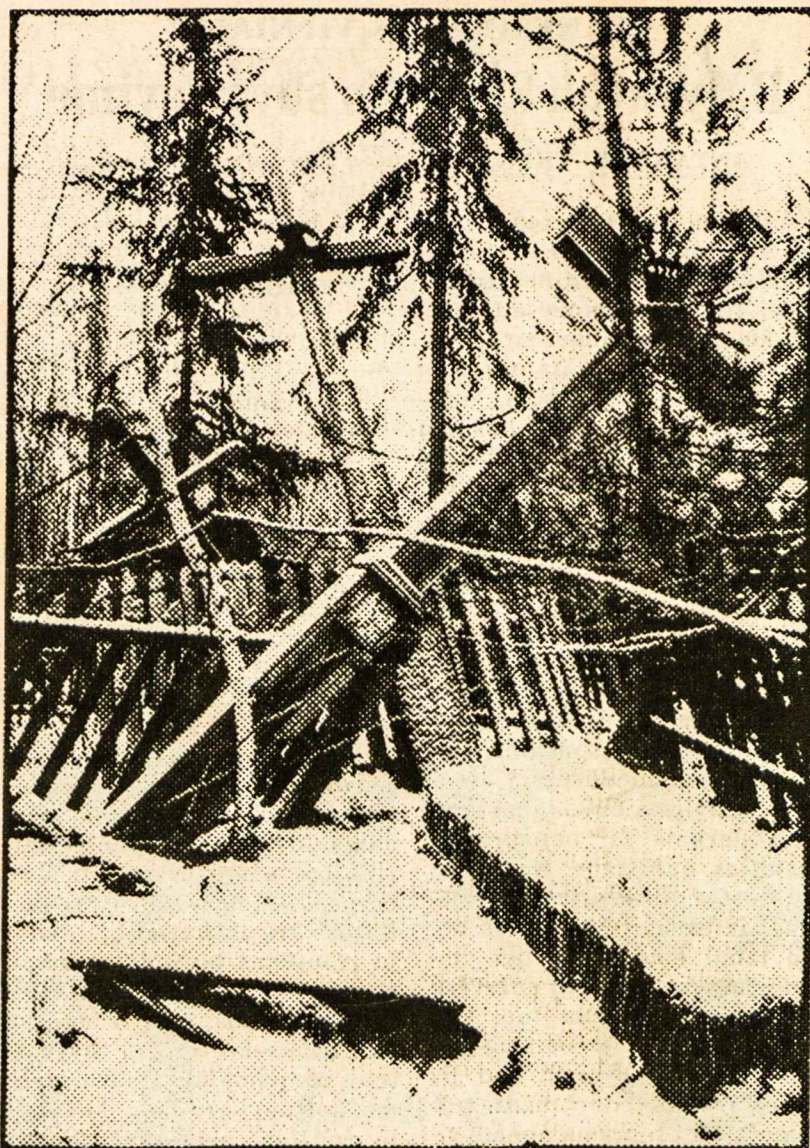
SUKNIUBĘ KRYŽIAI

Žurnaliste V. Čeplevičiūtė vaizdžiai pasakoja savo išpūdžius: "Igarka — tautų kalėjimas po atviru dangumi... Ir mūsų lietuviškos kapinės — tai tęsinys ankstesnių kapinių, kuriose ilsisi ir kitų tautybių žmonės, šį atšiaurų kraštą pasirinkę ne savo valia. Štai jis, ėjimas per tundrą. Stropiai taikau į savo vedlio pedas, ant tvirtesnio kupsto, ant tankesnio žolės kuokšto, nes viskas aplinkui įtartina! Liumpai, sunkiasis vanduo. Brūzgynai, smulkūs berzeliai, eglaitės. Kaip bebūtų susikaupta, nusiteikta, tačiau pirmasis kryžius, sukniubęs išilgai kapo, išnirio tankmėje tarsi vaizduoklis. Nei lentelės, nei užrašo. Bevardis kapas, bevardė auka... O už jo dar ir dar. Kad nors vienas būtų neiškeltas, neišverstas amžinojo įšalo. Neno-rejo priimti šita žemė mūsų kryžių... Kai kur įsiterpę nedideli rusiški obeliskai, pasitaikė vienas akmeninis žydiškas antkapis. Iš toli pasigirsta balsai. Tai ateina mūsiškiai, pasirodo būrelis vietinių lietuvių. Jie atsinešė šiandien pat padarytą ilgą sviestas medžio kotą mūsų iš Lietuvos atvežtai tautinei vėliavai..." Vilniuje buvo sutarta spalio 6 d. tylos minutė tuo pačiu laiku ir ten, ir čia pargerbi Igarkoje palaidotus lietuvių. V. Čeplevičiūtė rašo: "Artėja 16 valanda. Lietuvoje tuo vidudienis. Klaidžiojam nuo kapo prie kapo, smagstom ir sniegą žvakes, ir virš amžinojo įšalo suplevėna skaisčios ugnelės. Nelabai daug čia mūsų. Vietiniai lietuviai beveik tik tie, kuriuos spėjome aplankyti. Kiti galbūt nespėjo sužinoti, gal netiko laikas. Atėjo partijos ir komjaunimo komitetų darbuotojai. Atėjo grupelė jėvurių iš lietuviškų laivų, stovinčių uoste. R. Bakutis, taręs keletą įžangos žodžių, kviečia tylos minutei. Apie tūkstantį mūsų tautiečių atgulė šiose amžino įšalo kapinėse, atplėsti nuo tėviškos. Žaidžia tebekraujuoja..."

KAI KURIOS AUKOS

Igarkos archyve pirmąją lietuvių auką įrašyta Angelė Stasiūnaitė, mirusi 1948 m. birželio 18 d., neišgyvenusi nė paros po Užpoliarės dangumi, neturėjusi nė vienerių metų. Igarkoje gyvenanti Ona Malakienė svečiams iš Vilniaus parodė savo motinos kapą, aptvertą tvorele su stovinčiomis tiesiomis kryžiumi. Motina mirė 1948 m. spalio 7 d., Igarkoje neišgyvenusi nė pusmečio. Šeimos tragediją atskleidė advokato Dešrio ir jo dukros Janinos Dešrytės kapas. Ji 1951 m. atėjo aplankyti tėvo kapo, užklupta pūgos sušalo ir nebe-grižo, buvo rasta tik pavasarį. Kitose Igarkos kapinėse yra bendras lietuvių kapas su vietinių melsvai nudažytu kryžiumi. Palaikiai atvežti iš buvusių kapinių, kuriose dabar išaugo naujas Igarkos mikrorajonas.

V. Kst.

Taip dabar atrodo Sibiran išstremtų lietuvių kapinės Igarkoje, spalio pradžioje aplankytos grupės lietuvių iš Vilniaus, jų atminimui uždegusių žvakes. Nuotrauka su grupe keliauvosio fotografo Raimondo Urbakavičiaus

Hamilton, Ontario

IŠ AUSTRALIJOS keturi jauni trubadūrai, sukūrę "Svajonių aidai" dainos vieną ir keliaujantys per tris kontinentus ir dešimt šalių, užsuko ir į Hamiltoną. Čia lapkričio 4 d. vakarą Jaunimo centro salėje apie dviem šimtams tautiečių davė pasigėrėtiną koncertą. Prieš metus panašius iš Australijos dainininkus su grupe, pasivadinusią "Svajonės" vardu, mes jau buvome girdę Jaujimo centro salėje. Bet dabar grupės sudėtis yra pasikeitusi ir pakeistas jos vardas. Bet dar tebėra ta pati vokalinė vadovė ir solistė Virginija Bruožytė ir grupės vadovė bei akompaniatorė Zita Prašmutaitė, o prie jų yra prisidėję du šaunūs vyrukai — dainininkas ir gitaristas Arūnas Bruožis ir būgnininkas Tomas Zdanis.

Koncerto atidaramąjį žodį tarė šio vakaro organizatorė Onutė Žukauskaitė, o programą pranešinėjo KLB Hamiltono apyl. naujasis vicepirm. Algis Venslova. Savo repertuare "Svajonių aidai" turėjo vienuolika solo, duetų ir trio dainų. Dainos apie tėvynę ir meilę, visos žinomų ir nežinomų lietuvių kompozitorių, melodingos, sentimentaliai ir visų mėgstamos. Kai kurios jų sunkiai beatpažįstamos, nes joms duota džiazinė interpretacija. Tarmiškai dainuojant senas lietuvių liaudies dainas, kažkodėl buvo bandoma iš to sukelti publiką juoką. Solistės V. Bruožytės dainos ir duetai su broliu Arūnu skambėjo labai harmoningai ir su didele artistine išraiška. Jie gal ir kiek panašūs į kitą mums žinomą dainuojančių brolių-sesers dvejetą, t. y. Astrą ir Endy Šalčius. Tik čia moteriškas balsas yra vedamasis, o ten vyriškas. Akompaniatorė Z. Prašmutaitė tik porą vietų savo balsu prisidėjo prie a cappella dainuojamų dainų. Būtu gerai jiems turėti ir dainuojantį būgnininką.

"Svajonių aidų" vienetas yra išvykęs metų gastrolėm į P. Ameriką, JAV, Kanadą ir Europą. Keturi žmonės beveik metams yra atitrūkę nuo savo darboviečių ir namų. Neatrodė, kad jie taip keliaudami galėtų užsidirbti tą, ką jie materialiskai praranda. Bet jie neabejojinai dvasiškai praturtina visus, kuriuos jie aplanko. Šie jauni idealistai atlieka didelę tautinę misiją, keldami Lietuvii jaunimo sąjungos idėją, stiprindami lietuvių globosinį ryšį ir garbindami PLJ kongresus.

Koncertas baigėsi sveikinimais ir padėkom. Čia dar kalbėjo Kanados LJS pirm. Loretta Stanulė, įteikdama gėlių Hamiltono atstovei O. Žukauskaitei, pasirūpinusiai šio koncerto surengimu. "Svajonių aidų" grupei dėkojo ir dabartinis PLJ sąjungos pirm. Alvydas Saplys, išreikšdamas gėlių.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

šaulius. Po pamaldų 12.30 v.p.p. parapijos salėje įvyks minėjimas. Paskaitą skaitys Povilas Kanopa, DLK Algirdo šaulių kuopos pirminkas iš Hamiltono. Pamaldose ir minėjime kviečiame gausiai dalyvauti šios ir kitų apylinkių lietuvių. Minėjimą rengia DLK Gedimino šaulių kuopa.

G. B. Rugienius

PAGERBDDAMI a.a. Liną Markelį, mirusį spalio 23 d., jo atminimui aukojo "Tėviškos žiburiai" \$10 — P. Lapienis, V. Vytašas, A. Klemkienė, V. Galeckas; \$5 — S. Oleka. Kanados lietuvių fondai: \$25 — V. Svilas; \$10 — P. Augaitis. Tautos fondai: \$300 — B. Lukošienė; \$20 — J. Mačiulis; \$15 — G. Rugienius; \$10 — A. Viera-tienė, K. Ratavičius, J. Vitas. Delhi-Tillsonburgo apylinkės Tautos fondo atstovybė nuoširdžiai dėkoja visiems aukotojams.

1988 m. TAUTOS FONDUI aukojo: \$310 — B. Lukošienė; \$100 — Z. D. Žiogai; \$90 — J. Mačiulis; \$75 — G. Rugienius, A. Kudabienė ("Aukuras"); \$50 — DLK Gedimino šaulių kuopa, Ūkininkų klubas, KLMK draugija, A. Žebertavičius; \$40 — A. Kairys; \$35 — L. J. Vitai; \$30 — P. Styra; \$20 — J. Rimkus, J. Jocas, P. Lapienis, V. Jakubickienė, M. Norkus, B. Čeika, B. Cvirka, P. Augaitis, A. K. Ratavičiai, A. J. Vieraiciai, V. Zadurskis, V. Galeckas, M. Stankaitis, A. A. Lapėnai, M. Mickevičienė, A. Steigvilas; \$15 — A. Usvaltas, B. Gudinskas; \$10 — A. Aleliūnienė, B. Diršė, V. Diršė, V. Miceika, E. Jakubickienė, V. Vindašius, A. Klemkienė, J. Jurėnas, A. Aleliūnas, B. Šaulys, F. Gurskys, A. B. Stonkai, V. Vindašius, A. Budreika, B. Gerčiėnė, kun. L. Kemešis, J. Vieraicis; \$5 — A. Bankus, P. Vėzauskas.

Nuoširdi padėka.

J. Vitas,

Delhi-Tillsonburgo apylinkės TF įgaliotinis

Sudbury, Ontario

JUOZAS ČIPLYŠ, 86 metų amžiaus, mirė 1988 m. rugsėjo 15 d. Sudbury Memorial ligoninėje. Iš "Jackson & Bernard" laidotuvių namų, rugsėjo 17 d. palaidotas "Parklawn" kapinėse. Buvo kilęs iš Rokiškio apsk., Vyzuonų valsč. Lietuvoje liko brolis Kazimieras. Laidotuvėmis rūpinosi Emilė Varienė ir Julius Striška.

LB SUDBURIJO APYLINKĖS VALDYBA Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje paaukoko \$50, J.Kr.

AUKOS TAUTOS FONDUI: \$100 — A. Braškys; \$40 — K. Ramonas; \$20 — L. Kulnys, A. Staškevičius, A. Rukšys, J. Stankus, A. Jurgilas, Em. Barisaitė, E. Paulauskas; \$15 — P. Liutkus; \$10 — A. Juozapavičius, I. Raškevičienė, F. Albrechtas, J. Krūcas, V. Kriaučiūnas, V. Stepsys, P. Gustas, K. Šviežikas, D. Nickus, L. Baltutis, Iz. Ragauskas, A. Kusinskis, M. Kupris, Kest. Poderis, A. Zlatkus; \$5 — J. Paulaitis, J. Petrėnas, A. Milčius, Kl. Jonikas, J. Staškus, J. Valiukas, P. Pranskus, J. Šleinius, V. Daveikis, A. Barkauskas. Aukos perduotos Tautos fondo atstovybei — Stoney Creek, Ont. Aukotojams lietuviškas aciu.

KLB Sudburio apylinkės valdyba

Parduodu tinkančius naudoti Lietuvoje

naujausių modelių japonų gamybos video magnetofonus ir video filmavimo kameras (camcorders) "NATIONAL" ir "HITACHI".

Nemokamai pristatau į namus.

Kreiptis telefonu (416) 385-3453 į Ričardą Hamiltoną

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 28 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 3%
santapas 6.5%
kasd.pal.taupymo s-ta 6%
90 dienų indėlius 9%
1 m. term. indėlius 10.25%
1 m. term.ind.mėn.pal. 9.75%
3 m. term.indėlius 10.5%
RRSP ir RRRF (pensijos) 8%
RRSP ir RRRF 1 m. 10.25%
RRSP ind. 3 m. 10.5%

IMAME UŽ:
asmenines paskolas 13.5%
nekiln. turto pask. 1 m.11.75%
nekiln.turto pask. 3 m. 12.5%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Ateitininkų federacijos fondo idėja buvo patvirtinta nepaprastoje konferencijoje Toronte 1986 m. rugpjūčio 15-17 d.d. Reikėjo nemažai laiko išspręsti steigiamo bendrinio fondo ir buvusiųjų fondų administraciniams bei teisiniams reikalams. Ateitininkų federacijai reikia vieno bendro fondo veiklai užtikrinti. Pirmąją Ateitininkų federacijos fondo valdybą sudarė: dr. Kazys Ambrazaitis, dr. Ona Daugirdienė, Povilas Kilius, dr. Petras Kisieliū, adv. Algis Ostis, dr. Vaclovas Šaulys ir dr. Vytautas Vygantas. Fondas įsteigtas kitų lietuviškų fondų pavyzdžiu: pagrindinis kapitalas yra neličiamas ir bus pervedamas nepriklausomai Lietuvon. Ateitininkų veiklai išievojioje bus naudojamos palūkanos, gaunamos už pagrindinį kapitalą.

Tautinių lietuvių namų dvidešimtmetis rugsėjo 17 d. paminėtas Čikagoje. Minėjimą surengė valdyba: pirm. Irena Kriaučiūnienė, vicepirm. Stasys Briedis, sekr. Eleonora Valiukienė, izd. Oskaras Kremeris, parengimų vadovė Matilda Marčinkienė. Minėjimas pradėtas pamaldomis Marquette Parko Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje. Jose buvo perskaitytas šimtinis siekiantis Tautinių lietuvių namų mirusių narių sąrašas. Mišias atnašavo ir pamokslą sakė klebonas kun. Jonas Kuzinskas. Giedojo solistai Margarita ir Vaclovas Momkai. Salėje susirinkusiems minėjimo dalyviams pranešimą apie Tautinius lietuvių namus padarė direktorių tarybos pirm. inž. Jonas Jukūnas. Deklamacijomis meninę programą įsijungė aktorė Zita Kevalaitytė-Visockienė, dainomis — solistai Margarita ir Vaclovas Momkai. Minėjimas baigtas vaišėmis.

Rudeninė gegužinė Lemonte rengiama rugsėjo pradžioje, kai lietuviai jau yra užbaigę vasaros atostogas ir grįžę į savo darbus. Šiemet ta gegužinė įvyko rugsėjo 4, sekmadienį, lietuvių nuosavybės tapusios DeAndreis seminarijos sode. Lietuvių misijos centro korporacija pirkimo dokumentus buvo pasirašiusi Čikagoje rugsėjo 1 d. Sekmadienio Mišias buvusios seminarijos koplyčioje atnašavo Lemonto lietuvių aptarnaujantis kapelionas kun. L. Zaremba, SJ. Po pamaldų visi susirinko seminarijos kieme. Gegužinės dalyvių eilėse buvo ir lietuviškų organizacijų vadovų bei atstovų iš Čikagos, atvykusių susipažinti su naujuoju Lietuvių centru Lemonte. Susipažinimą suorganizavo ir jam vadovavo Kęstutis Sušinskas. Tėvai turėjo progą apžiūrėti centran persikėlusią "Žiburielį" mokyklėlę, viešiąją Marijos Montessori metodais. Naujuosius mokslo metus ji pradėjo naujajame Lietuvių centre. Jin taipgi persikraustys ir Lemonto lituanistinė Maironio mokykla. Šiuo metu organizuojamas sustiprintas lėšų telkimas nupirktam Lietuvių centrui. Mat pirkinyje kainavo milijoną dolerių. Po pradinės \$50,000 įmokos liko \$950,000 skola. Jeigu ta visa skola būtų padengta iki š. m. gruodžio 31 d., pirkinio kaina būtų sumažinta iki \$800,000. Tad iki tos datos bus bandoma sutelkti \$750,000, kurie su \$50,000 įmoka sudarytų \$800,000.

Tautos fondo Čikagos komitetas spalio 9 d. surengė apie 200 dalyvių susilaukusius pietus Tautiniuose lietuvių namuose. Juos pasveikino šio renginio pirm. Angelė Katelienė. Programai vadovavo jaunoji advokatė Ramunė Kelečiėnė, kalbėjusi apie VLIKo veiklą ir ją remiančią Tautos fondą. Inž. J. Jukūnas priminė, kad spalio 9-ji yra Vilniaus diena, ir perdavė Tautos fondo pirm. J. Giedraičio sveikinimus, jo padėką Čikagos skyriui už duosumą. Aukotojai bus sutelkti išleidžiamos Tautos fondo knygoje. Raštu sveikino Lietuvos garbės konsulas V. Kleiza. Buvęs kalnys dr. A. Statkevičius kalbėjo apie dr. J. Basanavičiaus bei kitų patriotų kapus Vilniuje, lankomus tautinėmis nuotaikomis gyvenančių tautiečių. Inž. J. Jukūnas painformavo, kad Tautos fondas yra įsigijęs kompiuterius, kurių dėka bus susilaukta tikslesnių apyskaitų. Aukotojai Tautos fondan galės įdėti visas savo santaupas ir, kol bus gyvi, gauti aukštesnes palūkanas nei bankuose. Dabartinį Tautos fondo kapitalą sudaro \$1,135,000. Kasmet gaunama apie \$60,000 palūkanų, kuriomis finansuojama VLIKo veikla.

Meninę programą pietų dalyviams atliko Maironio ir K. Bradūno eilėraščių deklamuoti Daiva Vaitkevičūtė-Meilienė, meniškai pateikusi Vilniui skirtą Sigito Gedos kalbą. Lietuviškų dainų ir šokių melodijom programon įsijungė fletininkė Asta Šepetytė. Tradiciniuose Čikagos skyriaus pietuose Tautos fondui surinkta \$13,000.

Australija

I šiemetinės Australijos lietuvių dienas Adelaidėje yra įjungta ir lietuviškųjų mokyklų mokytojų konferencija gruodžio 30 d. Adelaidės lietuvių namų vaikų darželio patalpose. Konferenciją organizuoja ir dalyvių registruotis kviečia Angelė (Anelė) Urnevičienė, 11 East Pallant St., North Adelaide, S. A. 5006. Tel. (08) 267-1285. Mokytojų konferencijon ALB apylinkių ir seniūnijų valdybos prašomos atsiųsti bent po vieną atstovą net ir iš tų vietovių, kur nėra lietuviškų savaitgalių mokyklėlių. Mat ateityje, atsiradus nedideliams mokinių skaičiams, jų mokymą ten bus galima vykdyti bent akivaizdiniu būdu. Kviečiami ir buvusieji mokytojai arba jais norintys būti. Konferencijos organizatorė laukia pasiūlymų ir pageidavimų. Tokia medžiaga bus padauginta ir dar prieš konferenciją išsiuntinėta užsiregistravusiems dalyviams.

A. a. Marija Aleksaitė-Butauskienė mirė spalio 3 d. Adelaidėje, sulaukusi 103-jų metų amžiaus. Atrodė, ji buvo seniausia lietuvių Australijoje. Velionė Lietuvoje gyveno Kalvarijoje, Vilkauskų ir Marijampolėje. Ištėkėjusi už Juliaus Butausko, susilaukė dviejų dukterų — Aldonos Lazoraitienės, gyvenančios JAV, ir Gražinos Firinauskienės, mirusios Adelaidėje 1969 m. Po poros metų mirė ir velionės žentas Jonas Firinauskas. Australijon velionė atvyko 1949 m. su šeima. Jos vyras J. Butauskas, II d. karo metais atskirtas nuo šeimos, prieš porą dešimtmečių mirė Lietuvoje. Palaidota iš Šv. Kazimiero lietuvių koplyčios, kurią puošia velionės mirusios dukros dail. Gražinos Firinauskienės kūrinių. Velionė palydėta į Cheltenhamo kapines ir palaidota dukros Gražinos kape. Laidotuvii apeigas atliko lietuvių kapelionas kun. J. Petraitis, MIC.

Britanija

A. a. Elena Bliūdžiūtė, 78 metų švėksnietė, mirė spalio 6 d. Nottinghame. Velionė mokėsi Švėksnos gimnazijoje, Rietavo žemės ūkio mokykloje, Vokietijoje pasitraukė 1944 m. Pokaryje ilgiausiai gyveno Greveno stovykloje. Britanijon atvyko 1947 m., apie 10 metų dirbo Yorko ir Nottinghamo ligoninėse. Lietuviai ją geriausiai prisimena kaip ilgametę tarnautoją Lietuvių sodyboje, gerą lietuviškų patiekalų gamintoją, ilgus metus globojusią Emiliją Lūžienę. Velionė priklausė Šv. Onos ir "Dainavos" moterų draugijoms. Paskutiniuosius dvejus metus sunkiai sirgo, prižiūrima sesers Magdžutės ir svainio Izidoriaus Klumbių šeimos. Palaidota spalio 14 d. anksčiau mirusios motinos kape Wilford Hill kapinėse. Gedulines Mišias Šv. Barnabo kapinėse atnašavo ir apeigas kapinėse atliko kun. dr. S. Matulis, MIC. Atsisveikinimo žodį tarė DBLS Nottinghamo skyriaus valdybos pirm. K. Bivainis.

Tautos šventės minėjimas Nottinghamame kasmet susijęs su Lietuvių diena. Tad rugsėjo 10 d. šventės įsijungė ne tik vietiniai lietuviai, bet ir svečiai iš kitų kolonijų. Atskirus status salėje su suvenyrais, šukiais, tautiniais papuošalais turėjo skautai ir Britanijos lietuvių jaunimo sąjungos atstovai. Minėjimą įvadiniu žodžiu pradėjo DBLS centro valdybos narys E. Šova, jos vardu sveikins šventės dalyvius. Jų eilėse buvo Skotijos lietuvių su savo pirm. J. Bliūdžiūmi ir netgi tautiečių iš Lietuvos. Programą atliko Nottinghamo lietuvių choras "Gintaras" ir Gloucesterio tautinių šokių grupė "Baltija", vadovaujama M. Gelvinauskienės. Ypač visiems patiko mažųjų "Baltijos" šokėjų pora, rūpestingai įsijungusi į visus tautinius šokus. Paskaitą skaitė H. Vaineikis. Vaišės buvo paruošusios Nottinghamo lietuvių draugija su savo pirm. F. Damaševičienu. Buvo renkamos aukos tautinės paramos fondui. Sekmadienį iškilmingas Mišias šventės dalyviams atnašavo kun. dr. S. Matulis, MIC.

AUDRA Travel

"NAUJAMETINĖ"
gruodžio 27/88 - sausio 10/89
(Vilnius-Kaunas)
AIR FRANCE kaina - \$2100 Kan.

"VASARIO 16-TOJI"
vasario 10-21
(Vilnius-Kaunas-Druskininkai)
AIR FRANCE kaina - \$1989 Kan.

"PAVASARINĖ"
gegužės 14-26
(Vilnius-Kaunas)
FINAIR kaina - \$2100

"ŠVENTINĖ"
birželio 30 - liepos 16
(Vilnius-Kaunas-Klaipėda)
FINAIR kaina - \$2600

"JUBILIEJINĖ"
liepos 14-25
(Vilnius-Kaunas)
AIR FRANCE kaina - \$2220

"GINTARINĖ PALANGA"
rugpjūčio 11-27
(Palanga)
FINAIR kaina - \$2350

"SKAMBA, SKAMBA KANKLIAI!"
gegužės 26 - birželio 6
(Vilnius-Kaunas)
AIR FRANCE kaina - \$2100

"GEGUŽINĖ"
gegužės 26 - birželio 12
(Vilnius-Kaunas-Klaipėda)
AIR FRANCE kaina - \$2600

"ŽOLINĖ"
rugpjūčio 11-20
(Vilnius-Kaunas)
FINAIR kaina - \$1999

"BOBŲ VASARA"
rugpjūčio 6-19
(Vilnius-Kaunas)
AIR FRANCE kaina - \$2150

"RUDENINĖ"
spalio 6-17
(Vilnius-Kaunas)
AIR FRANCE kaina - \$1999

[kelionės kainą įskaityta: pilna kelionės kaina, mokesčiai, vizos mokėstis, kelionės, sveikatos, gyvybės ir bagažo drauda. Visos kelionės lydimos patyrusių palydovų. Kainos garantuojamos — įmokėjus visus pinigus. Vietos garantuojamos — įmokėjus \$300 rankpinių. (Po naujų metų numatomas kelionių kainų pakėlimas).

KVIEČIAME UŽSISAKYTI KELIONĘ DABAR!
Skambinkite: tel. (416) 769-2500. TELEX: 06-967812 FAX: (416) 763-6279
Rašykite: 2100 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6S 1M7
Registracijos numerai: 2559030 ir 2475066

Lietuvos trispalvė demonstracijoje prie Ignalinos jėgainės

PRANEŠIMAS IŠ V. VOKIETIJOS Europos spauda apie Lietuvą

K. BARONAS

Dar niekad vokiečių, austrų ir šveicarų spauda nespausdino tiek straipsnių apie Lietuvą bei Baltijos valstybes, kiek jų yra dabar. Radijas ir televizija taip pat neįskaitė dėmesio mūsų tėvynei bei jos šiaurės kaimynėms, transliuodami naujausius pranešimus. Štai spalio 26 d. Frankfurto radijas pranešė, kad antrą kartą Sov. Sąjungai okupuojant Lietuvą, raudonarmiečiai nužudė 76 lietuvių intelektualus, kai kuriuos jų subadydami durtuvais. Šį pranešimą radijas perdavė pasinaudodamas "Sovietkaja Litva" dienraščiu.

Ne tik įtakingoji didmiesčių spauda bet ir darbininkų Ruhro srities, Westfalijos krašto, Bilefeldo miesto (ten veikia stiprūs KP skyriai), laikraštis spalio 22 d. išspausdino F. Smets straipsnį iš Vilniaus, pavadindamas jį "Neįprasta euforija Lietuvoje".

Korespondentas rašo, kad profsąjungų namų 212 kambarėje vyksta darbas. K. Markso paveikslas kabo aukštai, beveik prie lubų, tačiau neatkreipdamas į save jokio dėmesio. Atvyksta interesantai, tarnautojai, deda raštus ant stalo, išnykdamie kitame kambarėje. Stalas apkrautas įvairiais popieriais, telefonų numeriais, trumpais užrašais. Daugumas šių jaunų intelektualų priklauso Sąjūdžiui. Raštinių stalus puošia trispalvė.

Priešais pastatą stovi 19 vėliavoms skirtų stiebų. Ant devinto plevėsuoja Lietuvos vėliava. Visame mieste matyti tie geltoni, žali, raudoni simboliai. Daug žmonių šias spalvas turi prisisekę prie savo atlapų.

"Dar taip neseniai jie būtų buvę baudžiami", — sako prof. Vytautas Landsbergis. Ir jis priklauso Sąjūdžiui, kuris savo tikslu laiko "perestroiką" įgyvendinimą Lietuvoje. "Tai įvyko visiškai spontaniškai, kadangi sena vyriausybė žiūrėjo tik į Maskvą ir negalvojo ta linkme ką nors daryti" — sako V. Landsbergis. Tuomet su-

judo rašytojai, mokslininkai, menininkai. Buvo surengtos diskusijos, susirinkimai, posėdžiai.

Oro tarša, paminklų apsauga, ekonominė nepriklausomybė, ieškojimas "moralinio suvereniteto" sudaro pagrindą, kaip ir Latvijoje bei Estijoje, naujam sąjūdžiui. "Mes pastebėjome", — sako V. Landsbergis, "kad mums buvo pavogta istorija, tačiau kartu pamatėme, kad tauta gyva."

Dienraštis praneša, kad atsisistatydino Rimgaudas Songaila. "Naujas vadas yra Algirdas Brazauskas. Tačiau dar labai tolimas kelias iki pagrindinės Vilniaus gatvės, šiandieną Lenino, vėl bus pavadinta miesto įkūrėjo Gedimino vardu", — pasakė V. Landsbergis.

Sportas ir olimpiada

Lietuvos sportiniame gyvenime prasidėjo sujudimas, norint atkurti (ne įsteigti, kaip teisingai R. Griniūtė savo straipsnyje pažymėjo) Lietuvos tautinį olimpinį komitetą. Atspausdinus šios gabios žurnalistas straipsnį "Ar naudosis teise į LTSR nacionalinį olimpinį komitetą", "Sporto" 18 d. nr., buvo prašoma skaitytojų pasisakymo tuo reikalu. I redakcija pasipylė laiškų srovė. Cituoju kelis būdingesnius:

"Lietuviai savo valstybę sukūrė beveik prieš 800 metų (!), bet jų sporto delegacijos su lietuviška vėliava olimpiadose nematome... Tarsi nebūtų pasaulyje Lietuvos respublikos". Pasirašė D. ir V. Marcinauskai iš Vilniaus.

"Mūsų niekados neapleido svajonė olimpiados atidaryme pamatyti savo vėliavą, savo brangiausią ir švenčiausią žodį: "LIETUVA". Pasirašė J. Zavišienė iš Vilniaus.

"Aš nepamiršiu, kaip džiaugėmės mes, vaikai, 1937 ir 1939 metais, kai Lietuvos rinktinė tapo Europos čempione. Visame mūsų gimtajame miestelyje, turėdami gal porą krepsinių kamuolių, mes visi norėjome būti talžūnais, kriaučiūnais, lubiniais..." Pasirašė V. Lazdynas, "Ekranu" gamyklos sk. viršininkas.

Imperijos akligatvio atspindžiai

Turistai iš Lietuvos pasisako

III

Mes taip pat žinojome, kad sovietiniai įstatymai beveik kiekvieną pavaldinį praktiškai padaro nusikaltėliu, nes kiekviena "kombinacija" juos pažeidžia. Bene keisčiausia, kad ir tie darbuotojai, kurie nuoširdžiai dirba įmonės naudai, negali išsiversti be korupcinės praktikos.

Štai dažnas pavyzdys. Įmonės atstovas yra siunčiamas į kitą miestą tartis dėl žaliavų ar kitų gamybos elementų. Cirkuiliaruose (bendraraščiuose) viskas aišku: gaūni kelialapį, nustatytą kelion pinigų sumą už važną, maistą ir kt. ir išvažiuoji. Bet praktika yra kitokia ir visiems žinoma. Tad skyrus vedėjas paprastai išrašo du kelialapius — vieną tikrą atstovui, kitą fiktyvų jo bendrininkui; pastarasis niekur nekeliauja, tebepluša toje pat įmonėje tariamos kelionės dienomis. Jo kelion pinigai atiduodami tikrajam atstovui "papildomom" išlaidom apmokėti. Savaime aišku, jam reikės, pvz. miegoti viešbutyje svetimame mieste, kur paprastai registrorė atsako, kad visi kambariai užimti. Tačiau atstovas įsikalba su ta raganėle, įtikina, kad jis ne koks revizorius ar saugumietis, pasiūlo červoncą (10 rublių) ar kitą, ir galiausiai "atsiranda" laisvas kambarys. Štai kodėl jam vieno asmens kelion pinigų neužtenka: prie kokių 3 rb. už viešbučio kambarį per parą dar tenka primokėti 10 ar 20 rublių už "atradimą". O tokių "išlaidų" pilietis ten turi įvairiausiais atvejais.

V

"mano" ir "mūsų". Kas mano, tai saugoma kaip sava akis; kas "mūsų", tai iš tikrųjų niekieno. "Mūsų" yra vad. visuomeninis turtas, kuriuo niekas rimtai nesirūpina. Jį galima naudoti ar piktnaudžioti be jokio sąžinės graužimo. Taip jį supranta lygiai eilinis pavaldinys, lygiai aukščiausias partijos tūzas.

Brežnevų žento byla, šiuo metu iškilusi į viešumą, yra tik lašelis skystimėlio milžiniškoje Sovietijos kūdroje. Tokios bylos geros reklamai, nes įtaigoja, jog valdžia kovoja su korupcija. Iš tikrųjų tai tik išimtis, patvirtinanti galiojančią taisyklę.

Sovietiniai pareigūnai, gavę progą pabuvoti užsienyje, ne tiek rūpinasi "mūsų" reikalais, kiek "savom" pramogom, paskanintom sekso priedais.

V

Tokioje atmosferoje žmonių bendravimas apamai yra sutrikęs, keblus, pilnas įtarinėjimų, rizikingas, savanaudis. Oficialiai tenka vaidinti internacionalizmo draugystę, iš viršaus primestą. Tai ypač ryšku darbuotiesė, kur yra lietuvių, rusų, žydų ir kitų tautybių mišrainė su tautiniais savitumais bei įgeidžiais. Tai neskatina darnos. Rusų tautybės ligonė, nemokanti gerai lietuviškai išsireikšti, greitai ligoninės personalą apkaltinti diskriminacija. Sudaryta tikrinimo komisija neturi didelės galios, bet palieka daug kartėlio ir nervus gadina.

Profesinis tautybių išsilavinimas netolygus. Lietuvių ir žydų profesionalai geriau pasirodę, o rusų tarpe daugiau nemokšų, kurie snobiškai tiki išvadavę Lietuvą iš fašistų ir išgelbėję nuo bado... Žydai tebesvajoja apie emigraciją į Ameriką, tad manosi esą per einamojo darbuotiesė, kuri joms svetima, tad neverta didesnių pastangų. Tik patys lietuviai dažniau jaučia pasididžiavimą profesine sėkme ir parodo didesnę darbo našumą. Pastaruoju metu rusai išgirsta

IV

Pora sąvokų Sovietijoje turi ypatingą reikšmę ir galią. Viena jų — "sudėtingas" reikalas. Tai reiškia, kad reikės ne tik "tepti" (kyšį duoti), bet ir žinoti, kokio rango biurokratui ir kokio dydžio kyšis turi būti duodamas. Suprantama, pažintys ten viską nulemia.

Antroji sąvoka paaiškinama dviejų žodžių skirtybėmis:

BALSUOKITE UŽ LIBERALUS

BALSUOKITE UŽ TOKIĄ KANADĄ, KOKIĄ SU PASIDIDŽIAVIMU VADINATE NAMAIS

Lapkričio 21 d., balsuokite už visa, kas jums svarbu Balsuokite už liberalus

• Balsuokite už liberalų siūlomą Pensijų plano praplėtimą.

Liberalų valdžia praplės Kanados/Kvebeko Pensijų planą, įjungdama namuose šeimos auklėjime besidarbuojančius ir anksti iš darbo pasitraukusius. Mes taipgi įgalinsime išsitukusius, išsiskyrusius ir viengungius gauti santuokinių asmenų išlaikymą.

• Balsuokite už liberalų siūlomą prieinamos kainos butą.

Liberalai įsitikinę, kad nei vienas neturėtų mokėti daugiau kaip 30% savo pajamų už gyvenvietę. Mes įvesime naujus įstatymus pagelbstinčius nuomininkus, savininkus bei pirmųjų namų pirkėjus ir parūpinsime pelno nenašančių gyvenviečių.

• Balsuokite už liberalų siūlomą visiems vienodesnę imigracijos politiką.

Liberalų valdžia duos pirmenybę šeimų susijungimui!

Tėviškos žiburiai • 1988. XI. 15. — Nr. 46 (2021) • psl. 5

daugiau tiesos apie Lietuvos okupaciją, nužemina toną, kad tik nereikėtų išsikraustyti iš Pabaltijo ir grįžti į dar skurdėsnį savo kraštą.

VI

Naivuolis gali paklausti, kodėl paminėtas įmonės atstovas, pajutęs, kad registrorė turi laisvą kambarį, nepasišaukia milicininko ar prokuratūros tarnautojo ir nepatikrina viešbučio. Atsakymas paprastas: neįmanoma, nes atsiduriame užburtame rate. Visas kraštas yra valdomas mafijos. Tai valdžios mafijai priklauso milicininkas, jo viršininkas, prokuroras, teisėjas, vykdomojo komiteto nariai ir kiti milijonai žmonių, einą bet kokias valdžios tarnautojų pareigas. Minėtas skundas dažniausiai būtų išspręstas pirmoje instancijoje: milicininkas visų pirma prikištų prie skundiko, kad tas šmeižia "tarybinę santvarką". Taip palidytų ir toji registrorė, kuri spėjo ar nespėjo paimti kyšį.

Korupcijos pavyzdžių yra ir Vakaruose, tik čia jie yra išimties, o tenai — taisyklės.

VII

Dabartiniai "viešumo" padariniai, kaip pastebėjome, dažnai į viešumą iškelia tai, kas anksčiau būdavo valstybinis paslaptis, bet santvarkos nežmoniškumą bei nusikaltėliškumą užglosto stalinizmo bei stagnacijos terminais ir bando sudaryti išpūdį, jog visos

negerovės vyko žilos senovės laikais.

Stalinas, žinoma, miręs, bet stalinizmas ir stagnacija partijoje bei biurokracijoje tebeviešpatauja. Skelbiamos reformos, deja, santvarkos esmės pakeisti negali jau vien dėl to, kad tų reformų vykdytojai yra tie patys stalinizmo vykdytojai.

Geriausiu atveju tenka laukti, kad išmirtų viena ar pora totalistinės santvarkos rėmėjų — smurtininkų bei teroristų kartų, kurios iš to pragyveno ir savų privilegijų atsakyti negali.

Deja, toji santvarka paliko gilius įspaudus ir Sovietijos liaudyje, t. y. didžiojoje krašto gyventojų dalyje, kuriuos minėta mafija išnaudoja. Žmonės yra įpratinti niekinti visą, kas yra "mūsų". Bendruomeninis jausmas užleido vietą praktikuojamam principui — žmogus žmogui yra vilkas.

Kai bendruomenės sąžinė sužalota ir siela suprofanuota, jas atgaivinti gali būti sunkiau nei, sakysime, pačią valdžią pakeisti.

Būtų gera, kad būčiau ne tikras pranašas.

Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniškai ir
knygas bei žurnalus
A. Plenys
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8 Tel. (416)625-2412

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikomai skleidžia informacijas įvairiose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDA

aukoms, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

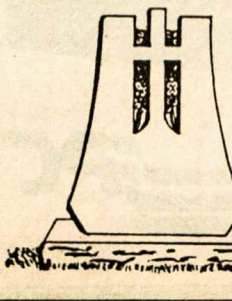
Aukus arba palikimus siųskime Tautos fondui:

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE,
18 NORWICH RD., STONEY CREEK, ONT. L8E 1Z6.

GEO. H. CREBER MONUMENTS INC.

208 Kingston Rd., Toronto, Ont. M4L 1S7
Raštinės tel. 691-5712
694-1013
Namų tel. 762-3502
Roman Demkiw

Išstatyta 120 paminklų pavyzdžių — didžiausias pasirinkimas Toronte paminklų, sukurtų tautiniais motyvais

Mes parūpinam savo klientams braižinius bei proporcingus pagal mastelį planus patvirtinimui. Projektai ir skulptūros atliekami geriausių mūsų meistrų.

Naudojamas geriausias Š. Amerikos ir importuotas granitas. Užsakymai priimami bronzos ir granito plokštėms, keramikos ir porceliano paveikslams, įrašams kapinėse, bronzos statuloms ir lemputėms.

Varžytinių kainos — visų projektų meistriškumas garantuotas.

Tai daugiau
negu rinkimai,
tai jūsų ateitis.

Lapkričio 21 d.
balsuokite už
liberalus

Skautijos sukaktis

Didysis lietuvių skautijos 70 metų sukakties paminėjimas įvyko VII-toje tautinėje stovykloje š.m. rugpjūčio 14-24 dienomis Kensingtone, Ohio. Po to ši sukaktis dar kartą prisiminta atskirais minėjimais visur, kur tik veikia skautų-čių vienetai.

Toronto minėjimas įvyko lapkričio 5-6 dienomis. Sutelktinės tuntų ir skautininkų-kių pajėgos surengė platesnę programą, išdėstytą per dvi dienas. Lapkričio 5 d. Lietuvių namų Gedimino menėje gausi dalyviai skautininkų-kių suėiga buvo skirta diskusijoms, pokalbiams, pabendravimui ir įžodžiui. Atvykus LSS vadovybės svečiams iš JAV – tarybos pirm. v.s. fil. P. Moliiui, broli-jos vyr. skautininkui v.s. G. De-veikiui, skautybės fondo pirm. v.s. Č. Kiliuliui, tarybos nariui v.s. fil. S. Miknaičiui, kontro-lės k-jos pirm. s. A. Jarūnui – sueigai pradėjo skautininkų-kių vadovai ps. St. Kuzmas ir s. V. Grybienė. Pakviestas Kana-dos rajono vadovas dr. A. Dai-lydė vadovauti programai. Po trumpų LSS vadovybės narių sveikinimų v.s. Č. Senkevičius išdėstė penkis užuominas apie ideologiją, organizaciją, vadovavimą, pamainą ir ateitį. Atviro žvilgsnio savikritikos mintys sukėlė gana gyvas dis-kusijas, kurioms nė laiko ne-beužteko, nes toliau sekė įzo-dis, vadovaujamas v.s. V. Skrin-sko. Jį atliko ps. J. Neimanienė, ps. D. Steponaitienė ir ps. A. Saplys. Po sveikinimų vaišinti-si kavute, laisvai pabendrauta, pasikalbėta.

Sekančią dieną, sekmadienį, minėjimas pradėtas iškilmingo-mis pamaldomis. Prisikėlimo šventovėje, dalyvaujant "Šatri-jos" ir "Rambyno" tuntams, daugybei tėvų, rėmėjų, svečių ir skautininkų. Skautiška stula pasipuošęs, Mišias atnašavo parapijos kleb. kun. Augusti-nas Šimanavičius, OFM ir ps. kun. B. Pacevičius. Skautiją sveikino ir pamokslą pasakė kun. Eug. Jurgutis, OFM. Skai-tinius skaitė T. Liacas, L. Moc-kutė. Giedoją "Volunge", vad. D. Viskontienė ir sol. M. Bi-zinkauskaitė-Bildienė. Aukas atnešė A. Skrinkaitė, D. Batū-raiūtė, L. Narušis – iš Lietuvos atvežtą trispalvę, tautos himno audinį ir skautų įstatus. Mal-dose prisiminti mirę skautai-tės, dėkota Dievui už septynis dešimtmečius, kuriuose gyva-vio lietuviškoji skautybė. Skau-tų tarpe pamaldose dalyvavo KLB pirm. V. Bireta.

Sukaktuvinė sueiga Lietu-vių namų Karaliaus Mindaugo menėje pradėta vienetų įžygi-vimu, raportais, įsakymų skai-tymu ir sveikinimais. Sueigai vadovavo I. Balsytė. Pagerbti pakeltieji į laipsnius ir apdo-vanotieji: J. Neimanienė, D. Steponaitienė, A. Saplys, V. Keturakis, E. Namikienė, G. Tarvydienė, Z. Gorklytė, D. Garbaliuskienė, V. Grybienė, E. Simonavičienė, I. Balsytė, D. Grybaitė, L. Mockutė, L. Stanulytė, G. Paulionienė, H. Stepaitis, A. Vasiliauskas ir D. Viskontienė, kuri padėkos ordiną simboliškai pasidalinu-si su savo motina F. Skrinkie-ne. P. Butėnas atžymėtas 50 m. skautavimo ženkleliu. Visus

sveikino tarybos pirm. P. Mo-lis ir vyr. skautininkas G. De-veikis. Po šūkių, vėliavų išne-šimo ir trumpos pertraukos dail. S. Šileikienės, T. Stanu-lio ir p. Juzumo išpuošto sce-noj, pranešėjui T. Liačui pakvietus, Lietuvos gen. konsu-lo dr. J. Žmuidzino vardu susi-rinkusius pasveikino konsulo pavaduotojas H. Lapas.

Meninėje dalyje pasirodė "Sutartinė" (D. Pargauskaitė, Z. Gorklytė D. Gorklytė ir va-dovė N. Benotienė), padainuo-damos įdomių skambių dainų. Po jų, gitara pritardamas, pa-dainavo savo kūrybos ir vie-ną P. Povilonio, "trubadūru" pavadintas Edis Punkris. Jį sekė fleitistas T. Regina ir jo žmona pianistė McInnis Regi-na. Koncertas baigtas sol. A. Pakalniškytės pasirodymu, akompanuojant muz. J. Go-vėdūi.

Po koncerto "Skautų aidas" Toronto atstovė s. B. Abro-maitienė 65 m. šio skautiško žurnalo sukakties proga į sce-ną įnešė milžinišką degančiom žvakutėm papuoštą pyragą ir pranešė, kad šia proga yra su-rinkusius \$2,230 "Skautų aidui".

Skautų fondo pirm. Č. Kiliu-lis įteikė fondo loterijos lai-mikius: A. Povilauskui dail. E. Nazaraitės paveikslą ir V. Montvilui \$100 čekį, kurį lai-mėtojas prašė perduoti Vydu-no knygų leidimo fondui. Mi-nėjimas baigtas "Lietuva brangi". Po to gretimoj salėj dar buvo pakankamai laiko pasi-dalyti įspūdiams, paragauti Kunigaikštienės Birutės dr-vės, J. Batūrienės ir B. Stanu-lienės paruoštų skanėstų. Sve-čiai iš JAV-bių išsivežė gražių įspūdių, o Skautų fondo pir-mininkas Č. Kiliulis priedo il-goką aukų sąrašą ir smulkes-nių už parduotus ženkliu-kus... Č.S.

Laiškas iš Lietuvos

Buvome praradę viltį

Rašydama Jums pirmiausia noriu pasidalyti didžiuliu džiaugsmu, kurį išgyvena ne tik mano šeima, bet ir visa Lie-tuva. Kaip gaila, kad negalė-jote būti didžiulės šventės, didelio istorinio įvykio Lie-tuvoje liudininkais. Spalio 7 iš ankščiau ryto visi sku-bėjome į Vilnių. Vilniuje ant Gedimino pilies buvo iškelta mūsų trispalvė vėliava. Ji čia plazdės, simbolizuodama Lie-tuvos istorinį tautinį valsty-bingumą. Turbūt visa Lietuva suplaukė į šią šventę. Gedimi-no aikštėje bangavo žmonių jū-ra, plevėsavu trispalvės vė-liavos. Visų žvilgsniai, min-tys ir širdys buvo ten, Gedimi-no pilies bokšte. Šios akimir-kos laukėme ilgus, ilgus me-tus, buvome praradę viltį su-laukti Lietuvos atgimimo. Ir štai, iš lėto kilo, plazdėjo Gedimino pilies bokšte mūsų trispalvė vėliava.

Žmonės verkė, glėbesčiavosi – žodžiu neįmanoma apsa-kyti, ką jautėme tą akimirką. Neįmanoma aprašyti visa tai kas vyko, kai akimis neapėmiami minia, susikabinusi rankomis giedoją Lietuvos himną, dai-navo "Lietuva brangi", "Ilgiausių metų". Grįžome į namus

Prieštovyklinis suvažiavimas 1983 m. ruošiant jubiliejinę stovyklą Kanadoje

Nuotr. St. Dabkaus

Gamta ir žmogus

AURELIJA M. BALASAITIENĖ

Kartais ir žydinčio gegužio vidury pagalvojame apie ru-denį ir tada savo vaizduotėje matome gelstančius, krintan-čius lapus, žvarbų rudens vė-ją, nuvytusias geles darželyje. O pačiam rudeniiui atėjus, tie-siogiai įsijungiam į gamtos gyvenimo ciklą, grebdami la-pus, pakeldami apikakles, kad apsaugotume nuo vėjo, smul-kiais, įkyriais lašeliais dras-kančio mūsų veidus ir akis. Ne, tai ne tas žiedų pažadus kadaise nešęs pavasario dvel-kimas...

Nejučiomis pradėdame mąs-tyti ir apie žmogaus gyvenimą, praveddami paralelę: pava-saris – jaunystė, kupina gyve-nimo džiaugsmo, vasara – gyvenimo žydėjimas, ruduo – gyvenimo saulėleidis, žiema – amžino poilsio laukimas. Aky-se sumirga kadaise Lietuvos kapinėse degusios Vėlinių žva-kelės, o eilė brangių, laiko bangose paskendusį, veidų sugrįžta prisiminimų potvy-niu. Ir malda, ir liūdesys su-sijungia į gaudžių atodūsių grandį, kuri mus verčia ne vien susikaupti ties gyvenimo

kelionės laikinumu, bet jausti dėkingumą už tai, kad dar te-bekeliuojame... Apvaizdos ranka dar neužvertė mūsų kny-gos paskutinio lapo. O gyveni-mas yra prasmingas ir gražus ne vien todėl, kad turime įgim-tą gyvybės troškimo instinktą, bet ir todėl, kad esame savo esybe sukurti panašūs į Dievo paveikslą, atsinešę į žemę tam tikrą misiją, kurios atpažini-mas yra vienas iš svarbiausių mūsų gyvenimo uždavinių.

Šalia ambicijų ir siekių, sa-lia naudojimosi gyvenimo ma-lonumais, kiekvieno žmogaus kelyje yra išpareigojimo ir užduoties gairės, kurias ne vi-sada lengva atpažinti. Jei esa-me šiandieną laisvėje, nesu-degę karo gaisruose, nežuvę bombardavimuose, jei jaunoji karta jau gimė po laisvu dan-gumi, tai privalome išnagrini-ti mūsų likimo pagrindinį ele-mentą: kodėl mes? Trumpai ir aiškiai galima į tai klausimą taip atsakyti: esame reikalingi savo tėvynei Lietuvai, kad gy-vendami laisvėje, būtume jai paguoda, ramtis ir kovotojai už jos teisę atgauti laisvę. Ne visiems konkreti kova yra pri-einama, tačiau kiekvienas ga-lime skleistį lietuviškas dvasi-ą savo aplinkoje, išlaikyti kalbą, tradicijas ir neleisti laisvės apiracijoms tapti vien prakalbininkų pažadais ir šū-kiais.

Gyvenimo ciklas taip pat gali būti nagrinėjamas iš prie-šingo taško. Pavasaris – kūdi-kystė ir jaunystė su savo ne-paprastai sunkiomis proble-momis, ypač išsivijus jauni-mui, kuriam tas gyvenimo lai-kotarpis yra didžiojo lūžio ar apsisprendimo metas, savo-sios tapatybės atpažinimas. Jaunystėje formuojasi asme-nybė, turi būti pasirinktas gyvenimo kelias, profesija, pagrindas savo egzistencijai užtikrinti. Jei vasara – su-

London, Ontario

KUN. I. MIKALAUSKAS, OFM, LIEKA LONDONE. Šiluvos Mari-jos parapijiečiai yra dėkingi Tė-vų pranciškonų vadovybei ir džiaugiasi, kad kun. I. Mikalaus-kas, OFM, jos nutarimu yra palik-tas šios parapijos klebonu dar trejiems metams. Jis yra vienas tvarkingiausių ir pareigingiausių lietuvių kunigų, dirbusių pa-storacinį darbą šioje apylinkėje. Labai svarbu ir tai, kad jis bus pagrindinis organizatorius mūsų neeilinės šventės ateinančiais metais, kai bus švenčiami ne tik Šiluvos atleidai, bet ir parapi-jos gyvavimo dvidešimtpenketis. Jo renginiai turi didelį pasise-kimą, nes yra gerai suorganizuoti ir tinkamai praversti. Taip ir šį kartą jis pažadėjo, kad mūsų svar-bioji šventė bus labai iškilmin-gai praversta, kad pobūvis ir kon-certas bus ne tik su gera progra-ma, bet ir didelėje gražioje salė-jė, kad daugiau tautiečių galėtų dalyvauti mūsų iškilmeje.

Linkime, kad mūsų mielas kle-bonas ir gabus renginių organi-zatorius per ateinančius trejus metus išlaikytų gerą sveikatą bei energiją ir kad galėtų įvykdyti svarbiuosius užmojus. Ilgiausių ir laimingų metų! D.E.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvos namų)

Priima pacientus pagal
susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus
ir vakarais

Sportininkų sąskrydis Australijoje

JURGIS JANUŠAITIS

Laisvojo pasaulio lietuviai dar tebegyvena praėjusiais Lietuvių Bendruomenės ruoštais trim di-džiaisiais renginiais: Pasaulio lietuvių bendruomenės seimu, Pasaulio lietuvių kultūros kong-resu ir Tautinių šokių švente, o štai artėja dar vienas šių metų di-delis renginys – Trečiosios pasa-ulio lietuvių sporto žaidynės. Jos įvyksta Australijos lietuvių dienų metu, š.m. gruodžio mėn. 25-31 d.d. Adelaidėje.

Kai artėja dar toks vienas ne eilinis renginys, savaime supran-tama, vėl sujuda, subanguoja išei-vijos lietuvių gyvenimas, drauge keliaus naujų rūpestių, problemų, o taip pat ir lėšų.

Šios sporto žaidynės vyksta kaip tik minint 50 metų sukaktį nuo pirmosios Lietuvos olimpiados, kuri įvyko nepriklausomoje Lietu-voje Kaune ir Klaipėdoje 1938 me-tais.

Ar reikia ir sportininkams ret-karciais suskristi į savo didelę šventę? – gal ne vienas paklausime.

Taip, reikia. Jeigu suskrenda veiksniai į seimus, Jaunimas į kongresus, tautinių šokių šokėjai į didingas tautinių šokių šventes, tad negali Lietuvių Bendruomenė ignoruoti laisvajame pasaulyje veikiančių sporto sąjungų ir spor-to klubų, kuriuose aktyviai reiškiasi išeivijos lietuvių jaunoji karta-sportininkai.

Tad nenuostabu, kad sporto sričiai vadovaujantys asmenys yra dideli entuziastai ir ruošiant sporto žaidynes plačią mastu.

Išeivijoje tokias žaidynes turė-jome Kanadoje, Amerikoje, o da-bar bus Australijoje. Ankstyves-nėse sporto žaidynėse yra dalyva-vę įvairių sporto šakų iki 1000 sportininkų. To tikimasi ir šiose Pasaulio lietuvių sporto žaidynė-se. Gi šiuo atveju didelė staigmena ir naujiena: šioje sporto šventėje dalyvaus pirmą kartą ir okupuotos Lietuvos sportininkai "Žalgirio" garšiosios krepšinio komandos jauniai ir dar keletas kitų sporto šakų atstovų. Tad ir pavadinimas – Pasaulio lietuvių sporto žaidy-nės – atitinka pilną išsireiškimo prasmę.

Į Sporto žaidynes iš Šiaurinės Amerikos ruošiasi skristi devynių klubų, 13 komandų ir pavienių sportininkų iš įvairių šakų apie 200 asmenų. Australijos lietuvių sportininkų būsią apie 350. Žino-ma, sportininkų ir komandų tiki-masi ir iš kitų kraštų. Rengėjai mano, kad visose sporto šakose varžysis apie tūkstantį sportininkų. Neabejojama, kad ir Kanadai bus šauiniai atstovaujama sporto komanda.

Tad kaip vyksta šiam neeiliniam įvykiui pasiruošimas?

Rengėjai sako, kad gerai. Aus-tralijoje veikia specialus Sporto žaidynių organizacinis komitetas šios sudėties: pirm. Jurgis Jona-vičius, ižd. P. Andrijaitis, S. Urne-vičius, R. Pocius, R. Sidabras, A. Skiparis ir E. Taparauskas. Jų atsakomybėje visa organizacinė tvarka. Jie parūpina sales, sporto aikštes, rūpinasi sportininkų ap-gyvendimu, maistu, transporta-cija, bilietų platiniu ir t.t. Turi kiekvienai sporto šakai vadovą. Veikia pagalbinis komitetas iš 20

asmenų. Visi geri organizatoriai, sporto entuziastai, bendruome-ninkai ir, manytina, šią sunkią or-ganizacinę naštą sėkmingai išneš.

JAV yra sudarytas Išvykos orga-nizacinis komitetas, kurį sudaro: pirm. Valdas Adamkus, R. Dirvo-nis, dr. P. Kisieličius, kuris yra ir Išvykos lėšų telkimo komiteto pirmininkas, V. Grybaskas ir Ka-nados atstovas Pranas Berneckas.

Taip pat yra sudarytas ir Išvykos globos komitetas iš mūsų bendri-nių organizacijų pirmininkų, vysk. P. Baltakio ir visuomenininkų.

Sunkus bus uždavinys sutelkti reikiamų lėšų, ir čia dr. Petras Ki-sielius su savo taktininkais turės intensyviai padirbėti. Lėšų reikia daliniam sportininkų kelionių apmokėjimui ir paties renginio išlaidoms padengti. Žinoma, čia daug iniciatyvos rodo ir Australi-joje veikiantis komitetas bei pa-tys sporto klubai, rengdami savo renginius ir kelionės išlaidoms telkdami lėšas.

Tad būtų gera, kad visi išeivi-jos lietuviai ir šį kartą suglaustų gretas, atsilieptų į lėšų telkimo komiteto prašymą ir nors ma-žiausia savo auka paremtų Trečių-jų pasaulio lietuvių žaidynių ren-ginį. Australijos lietuvių dienos yra pačių Australijos lietuvių, krašto LB problemos. Reikia geru žodžiu paminėti Australijos lietu-vių ryžtą ir sugebėjimus didelius renginius ruošiant. Tą jie įrodė ruošdami praėjusių metų gale PLJ kongresą.

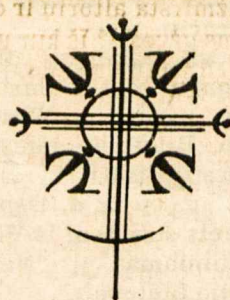
Tad šios trumpos užuominos anaipol dar nenušviečia pačio įvykio reikšmės ir didingumo, tačiau toks įvykis liudys ir išeivi-jos lietuvių gyvastingumą, o spor-tuojantieji juk taip pat yra lietu-viškosios išeivijos šeimos dalis. Tad padėkime jiems.

Parduodame ir siunčiame

220 voltų/50 H. elektrinius reikmenis

įskaitant ir "Camcorders", "VCR" bei "TV" vartojimui Europoje.

Universal Overseas Services
Tel. (416) 755-7779

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

The Loughheed & Barnard
Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Romuvos stovykloje dalinama Komunija. Mišias atnašavo v.s. T. A. Saulaitis, SJ.

**Dirbdami kartu,
mes kursime
geresnę
rytojų!**

Pirmadienį, lapkričio 21
BALSUOKITE
Parkdale-High Park
rajone už

WITER Andrew
Progressive Conservative

Authorized by M. Dubyk, Official Agent for Andrew Witer

Re-Elect

Andrew Witer

November 21

Parkdale-High Park

“Varpo” šimtmečio sukaktis

A KUČYS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Skilimas

Skilimas Lietuvos demokratų partijoje įvyko, kai 1907 m. Antanas Smetona, vadovavęs dešiniajam sparnui, su keliais savo bendraminčiais iš šios partijos išstojo ir, anksčiau redagavęs “Lietuvos ūkininką”, įsteigė naują laikraštį – “Viltį”. Tai ir buvo tautininkų srovės pradžia.

Kokie buvo esminiai skirtumai tarp Demokratų partijos pasilikusių ir kartu su A. Smetona nuėjusių kurti naujo sąjūdžio, galima spręsti iš to, kaip biografas Aleksandras Merkelis “Antano Smetonos” knygoje vaizduoja ano meto kairiojo ir dešiniojo varpininkų sparno atstovus:

“Augštaitis Antanas Smetona ir žemaitis Povilas Višinskis buvo beveik vienmiečiai, studijavę Petrapilio universitete, abu varpininkai, idealistai, nemėgstantys kompromisų. Tačiau jų taktikoj, siekiant užsibrėžto tikslo – nepriklausomos Lietuvos, būta daugiau priešingumo, negu tapatumo. Antanas Smetona evoliucijos ir kultūrinio darbo šalininkas, Povilas Višinskis – revoliucijos ir kovos. Pirmasis veikė žmonių protą, juos įtikindamas, antrasis – jausmus, juos uždegdamas. Antanas Smetona ir Povilas Višinskis buvo iškiliųjų LDP vadai, atstovavę jai svarbiuose lietuvių kultūrinio ir politinio gyvenimo įvykiuose” (59).

Tačiau didžioji varpininkų dalis nenukrypo nuo tiesaus Kudirkos kelio į tautos laisvę. Juk didvyrių žemės sūnūs turėjo semtis stiprybės iš praeities, kai per du šimtus metų laisvė buvo ginama kaip savo gyvybė. Neturėjo užmiršti varpininkai ir šių Kudirkos žodžių, parašytų 1896 m. “Varpo” nr. 6.

“Iš kur pas mus suliepsnos gyvumo ugnis, jeigu mūsų vaildilos užmiršta altorių ir duoda žarijoms užgesti? Iš kur užgaus ereliai, jeigu mūsų vadai, pasirodys žandarui, ilgam laikui sulenda į užpekkį? (...) Bet kuo kalti mūsų kaimo žmonės, kuriuos mes sujudinome, pakurstėme, žadėdami jiems vadovystę? Jie įtikėjo į mūsų žadėjimus, jau daugelis jų už tai nukentėjo, o mes žiūrime atšalę ir šiandien juos beveik apleidžiame. Tai tikrai nuodėmė, šaukianti atpirkimo. O, kad mes, kitus bebudinami, patys neužmigume!”

Tie Kudirkos pavadinti žmoneliai, toji liaudis, ypač buvo sujudinti 1905-1906 m., kai vyko revoliuciniai judėjimai. Su ja ir pasiliko Povilas Višinskis, dr. Kazys Grinius, Felicija Bortkevičienė, Jonas Vileišis, Ernestas Galvanauskas, dr. Jurgis Šaulys, Andrius Bulota, Albinas Rimka, Gabrielė Petkevičaitė-Bitė, dr. Jonas Staugaitis, dr. Petras Avižonis, Mykolas Slezevičius ir kiti.

Povilas Višinskis, jau perėmęs tęsti Vinco Kudirkos darbą, “Varpo”, 1901 m. 5 nr. rašo: “Mes nepripažįstame kompromisų – tai diplomatų darbas ir apgaules kelias. Mūsų kelias tiesus, gale jo mums šviečia laisvė, lygybė ir meilė. Iš to kelio mes nei trumpai valandai neturime iškrypti. Mūsų kareiviai nesamdyti, kiekvienas, kas su mumis eina, turi i

kovą eiti persitikrinimo, atiduodamas viską, reikalui atėjus, pasišvėsdamas nukentėti visus vargus ir nelaimės”.

Kaip savo idealizmui ir pasiaukojimui Povilas Višinskis buvo panašus ir tą, kurio jis darba perėmė, rašytoja Gabrielė Petkevičaitė-Bitė, pati varpininkė, 1906 m. “Lietuvos ūkininko” 20 nr. rašo:

“Jau su smarkiai suardyta sveikata stojo jis į tautos darbininkų eiles, kurios kovojo dėl savo brolių teisių. Ir supratus savo priedermes, velionis nenuilsdamas žengė pirmose kovotojų eilėse, nesišalindamas nuo jokio darbo. By tik šviesą savo tėvynėje, tebeglūdinčioje tamsybėje, skleisti, by tik plėsti laisvės susipratimas tarp gimusiųjų vergijoje. (...) Reikia atminti, kokiais laikais tie visi darbai buvo dirbami! Už mažiausią policijos arba žandarų rastą lietuvišką rastelį reikėdavo ilgais kalėjimo mėnesiais ir ištrėmimo metais atsilyginiai”.

“Varpo” palikimas

“Varpas” be jokios pertraukos ėjo iki 1905 m. pabaigos. Atgavus laisvę spausdinti lietuviškus raštus Lietuvoje, jo leidimas buvo laikinai sustabdytas, o varpininkai – demokratai buvo susispyję apie “Lietuvos ūkininką” ir dienraštį “Vilniaus žinias”, po kurių uždarymo – “Lietuvos žinias”.

Kai laisvės mintis pro rusų cenzūrą sunkiai galėjo praskverpti, tai 1913 m. Rytprūsiose vėl pradėtas spausdinti “Varpas”. Toliau jau jis buvo leidžiamas kaip varpininkų demokratų, socialistų liaudininkų demokratų, valstiečių liaudininkų ideologinių bei politinių pažiūrų reiškes. Šioji srovė, kaip matome, pagal politinio gyvenimo sąlygas keitė savo vardus, bet dr. Vinco Kudirkos ir kitų pirmųjų varpininkų “Varpe” bei “Ūkininke” skelbtos mintys visados buvo jos visuomeninio ir politinio darbo kelrodžiai.

Ši srovė davė besikuriančiai nepriklausomai Lietuvai Mykolą Slezevičių, kuris 1919 m.

kreipėsi į Lietuvos vyrus šiais žodžiais: “Šiandien visi išvydome Laisvės rytojų švintant: Lietuvos nepriklausomybė neša visiems laisvę ir laimę; tat ginkime Nepriklausomą Lietuvos Valstybę! Vienybėje kaip broliai pasidavę vienas kitam rankas, eikime drąsiai į kovą, visi kaip vienas stokim už tėvynę!”

Ir dabar, po šimto metų, “Varpas” tebeina. Ir eina tuo pačiu idėjiniu keliu, kurį pradėjo dr. Vincas Kudirka bei kiti pirmieji varpininkai. Liko ir tie patys pagrindiniai rūpesčiai, kurie slėgė varpininkus nuo pirmųjų dienų. Ryškiai šiuos rūpesčius išsakė iš tėvynės išeivio buitin patekęs dr. Juozas Pajaujū, buvęs artimas Mykolo Slezevičiaus bendradarbis atsteigiant nepriklausomą Lietuvą, 1967 metų “Varpe”:

“Mes turime visomis priemonėmis, tat ir per “Varpą”, šaukti už tuos, kurių burnos yra užčiauptos, veikti už tuos, kurių rankos yra supančiotos. Savo veiklą turime grįsti tvirtais varpininkų principais, taikomais naujose bėkintančiose sąlygose. (...) Mums tas visa apimantis pagrindinis visuomeninio gyvenimo principas yra: žmogaus laisvė tautinėje bendruomenėje ir tautos laisvė tarptautiniame santykiavime. (...) Nuo šių pagrindinių siekimų mes negalime nė žingsnio nusileisti, negalime dėl jų eiti į jokių kompromisų.”

Laisvė yra nepakeičiamas gėris ir žmogui, ir tautai. Jos siekti prieš šimtą metų garsiu gaudimu “Kelkite, kelkite, kelkite!” pasaukė mūsų tautą dr. Vinco Kudirkos “Varpas”. Tai buvo didelis įvykis mūsų tautos gyvenime. Tikime, kad Vincas Kudirka, pagrindinis “Varpo” steigėjas, lietuviško patriotizmo simbolis ir mūsų Tautos himno žodžių bei melodijos autorius bus tinkamai paminėtas visoje lietuvių tautoje.

(Paskaita, skaityta Toronte 1988.X.9. Antraštės – “T.Ž.” redakcijos)

Atsiųsta paminėti

ŠVENTASIS RAŠTAS Komentariai – aiškinimai. Paruošė 1988 Chicago, Kostas Burbulyš J E R R. Malachio knyga. Spausdino “Vivi Printing” 4346 So. Western Ave. Chicago, IL 60609, USA.

LIETUVIŲ DIENOS, 1988, birželio nr. 5(386). Leidėjas – Antanas F. Skirius. Lietuviškoje dalyje: Garbės vainikas – Lietuvos Bažnyčiai ir katalikškajai visuomenei, prel. Igno Urbono – Lietuvos kardinolas Vincentas Sladkevičius, Popiežiaus ir kardinolo pamokslų tekstai, Persitvarkymo demonstracija Vilniuje, Sadūnaitės tarptautinis pripažinimas, kun. Leonardo Andriekaus fragmentai iš lyrinės poemos “Balsai iš anapus”, Anatolijaus Kairio “Pilkas debesėlis”, Igno Medziuko – Kanauninkas Kazimieras Prapuolenis, Rimos Polikaitytės – Domeikio mokyklos gyvuoja, kun. Domeikos dailės kūriniai, Nete-kome dar vieno tauraus lietuvių. Angliškoje: H. L. Gaidžio – Wilhelm and Elisa, K. Katzner – “Why won't Soviets let their people go”. Viršelyje kardinolo Vincento Sladkevičiaus nuotrauka. Prenumerata – \$20 metams, Kanadoje – \$30 kanadiškais. “Lietuvių dienų” adresas: 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029 USA.

Anatolijus Kairys, NEMARIOJI GIESMĖ. Istorinis romanas. Išeido Lietuvių istorijos draugija 1988 m. Spausdino “Draugo” spaustuve 4545 West 63 Street, Chicago, Ill. 60629. Tiražas – 1000 egz. Kaina \$10.

VIOLATIONS OF HUMAN RIGHTS IN SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Report for 1983-1986 Edited by dr. Rasa Mažeika. XII-sis JAV LB krašto valdybos metraštis leidinys, kuriame dokumentuoti žmogaus teisių pažeidimai tarp 1983 ir 1986 metų Sovietų Sąjungoje. Ši 400 puslapių veikalą redagavo Kanadoje gyvenanti jaunosios kartos istorikė dr. Rasa Mažeika. Jai talkino Gintė Damašytė, Alg. Gečys, Gailė Stone, prof. Vyta. Skuodis ir Kanados lietuvių jaunimo suorganizuotas “Infotiklo”. Veikalo medžiaga suskirstyta į atskirus skyrius: tautinė ir politinė teisė, žodžio laisvė ir informacija, kultūrinė teisė, tikėjimo teisė, paneigimas teisės nepritarai, politinių kalinių laisvė, atsiminimai ir biografijos, Lietuvių Černobylio nelaimė, tarp tautinių institucijų, parama ginant žmogaus teises Lietuvoje ir t.t. Išeista 1700 egz. Veikalo išlikimą parėmė Lietuvių fondas.

VINCAS KUDIRKA (1858–1899). Š. m. gruodžio 31 d. – jo 130 metų gimimo sukaktis, 1989 m. sausio mėnesį – “Varpo” šimtmetis

Tarptautinis džiaz festivalis Vilniuje

F. VASKIŪTĖ

Šio pranešimo autorė yra Amerikoje gimusi lietuvių, gyvenanti Šveicarijoje. Ji šių metų rudenį lankėsi okupuotoje Lietuvoje, dalyvavo džiaz festivalyje ir jį aprašė anglų kalba. Čia pateikiame pranešimo vertimą. RED.

“Glasnost” ir “perestroika” skverbiasi net ir į aprūkusias tarptautinio džiazio sritis – sovietinė siena atidarama jau ir laisvesniai artistų bei muzikų judėjimui. Vilniuje, Lietuvoje, sostinėje, 1988 m. rugsėjo 30 – spalio 2 dienomis įvyko pirmasis tarptautinis džiaz festivalis. Per tris dienas “Jazz Forum ‘88” įvyko penki koncertai, kuriuose pasirodė muzikai iš Rytų ir Vakarų. Duguma jų atvyko iš Rytų Europos – Lietuvos, Latvijos, Rusijos, Vengrijos ir Rytų Vokietijos, tačiau klausytojai girdė jo taipgi muzikus iš Amerikos, Suomijos, Olandijos, Vakarų Vokietijos ir Australijos.

Visuose koncertuose buvo pilna lankytojų. Paskutinio vakaro koncertas susilaukė per 1200 stovinčių klausytojų pripildžiusių salę. Daug džiaz megejų gyvena Vilniuje, jų tarpe ir žymūs muzikai – Vladimiras Tarasovas ir Vladimiras Čekasinas. Į “Forum ‘88” Lietuvon atvyko pirmą kartą tokios žvaigždės, kaip Amerikos pianistas-kompozitorius John Fischer ir pianistas Alexander von Schlippenbach, Gert Dudek, Ali Haurand – visi iš V. Vokietijos. Du žymiausi soliniai Forum pasirodymai buvo Schlippenbacho ir Fischerio. Pirmasis sklandžiai, laisvai atliko savo kompozicijas bei improvizacijas, taip pat Ellingtono ir Monko kūrinius. Fischerio muzikoje atsispindėjo originalumas, geras humoras ir šiluma. Publika ypač džiaugėsi klasikines, patriotines ir populiarias muzikos pynę, improvizuodama maršą, pašiepiančią karo kvailystę. Prie jo prisijungė ir Tarasovas.

Čekasinas ir Tarasovas drauge su Australijos dainininke Jo Truman atliko operetines ir Vilniuje, jų tarpe ir žymūs muzikai – Vladimiras Tarasovas ir Vladimiras Čekasinas. Į “Forum ‘88” Lietuvon atvyko pirmą kartą tokios žvaigždės, kaip Amerikos pianistas-kompozitorius John Fischer ir pianistas Alexander von Schlippenbach, Gert Dudek, Ali Haurand – visi iš V. Vokietijos.

Du žymiausi soliniai Forum pasirodymai buvo Schlippenbacho ir Fischerio. Pirmasis sklandžiai, laisvai atliko savo kompozicijas bei improvizacijas, taip pat Ellingtono ir Monko kūrinius. Fischerio muzikoje atsispindėjo originalumas, geras humoras ir šiluma. Publika ypač džiaugėsi klasikines, patriotines ir populiarias muzikos pynę, improvizuodama maršą, pašiepiančią karo kvailystę. Prie jo prisijungė ir Tarasovas.

Čekasinas ir Tarasovas drauge su Australijos dainininke Jo Truman atliko operetines ir Vilniuje, jų tarpe ir žymūs muzikai – Vladimiras Tarasovas ir Vladimiras Čekasinas. Į “Forum ‘88” Lietuvon atvyko pirmą kartą tokios žvaigždės, kaip Amerikos pianistas-kompozitorius John Fischer ir pianistas Alexander von Schlippenbach, Gert Dudek, Ali Haurand – visi iš V. Vokietijos.

Du žymiausi soliniai Forum pasirodymai buvo Schlippenbacho ir Fischerio. Pirmasis sklandžiai, laisvai atliko savo kompozicijas bei improvizacijas, taip pat Ellingtono ir Monko kūrinius. Fischerio muzikoje atsispindėjo originalumas, geras humoras ir šiluma. Publika ypač džiaugėsi klasikines, patriotines ir populiarias muzikos pynę, improvizuodama maršą, pašiepiančią karo kvailystę. Prie jo prisijungė ir Tarasovas.

Čekasinas ir Tarasovas drauge su Australijos dainininke Jo Truman atliko operetines ir Vilniuje, jų tarpe ir žymūs muzikai – Vladimiras Tarasovas ir Vladimiras Čekasinas. Į “Forum ‘88” Lietuvon atvyko pirmą kartą tokios žvaigždės, kaip Amerikos pianistas-kompozitorius John Fischer ir pianistas Alexander von Schlippenbach, Gert Dudek, Ali Haurand – visi iš V. Vokietijos.

AURELIJA M. BALASAITIENĖ

Lietuvos kariui

O Lietuvos kari, aš tau statau paminklą – ne iš granito, ne iš mirusio akmens, nes svetimieji išniekino kapus, sudaužė tavo ginklą, nes tavo žemės saulė rauda prieblandoj rudens.

Nuo Žalgirio laukų lig kruvinų Širvintų, tu troškai pergalių, nesigailėdamas savęs. Ties tavo liūdincia kakta kovų vaivorykštės nušvinta... O motinų, o sesių skausmą kas supras?

Tik tu žinai, kad tavo žemė nenustoja šaukus, ir kad sulaužytus ginklus praradę, kalsite naujus, nes kada nors, saulėtekio šviesaus sulaukęs į kovą eis tavo sūnaus sūnus.

O Lietuvos kari, aš tau statau paminklą ne iš akmens, bet iš gyvos dainos, nes visada daina lydojo tavo ginklą, ir ji išliks gyva, ilgiau negu akmuo.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Lietuvių medicinos muziejus rugsėjo 28 d. atidarytas Jaunimo centre Čikagoje. Jį suorganizavo dr. Milda Budrienė, sutelkusi didelį rinkinį lietuvių mediciną liečiančių leidinių, dokumentų, nuotraukų bei kitų rodočių. Atidaryme dalyvavo apie 50 gydytojų ir svečių. Muziejus iniciatorė dr. M. Budrienė pasirašė specialų aktą, kuriuo jis perduodamas Lituanistikos tyrimo ir studijų centrui. Šios institucijos valdybos pirm. dr. J. Račauskas padėjo Lietuvii medicinos muziejus steigėjai dr. M. Budrienė, rodočių tvarkytojai dr. R. Vitui. Sveikino Lietuvos konsulas V. Kleiza, primindamas didelį lietuvių gydytojų įnašą į Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą ir lietuvių išsaugojimą. Sveikinimo žodį tarė ir buvęs Vytauto Didžiojo universiteto medicinos fakulteto dekanas dr. Juozas Meškauskas su dr. Adolfu Damušiu. Medicinos muziejus vadovybė sudaro: direktorė dr. M. Budrienė, vicedirektorė dr. A. Juozevičienė, garbės kuratorius dr. J. Meškauskas, kuratorių komisija – dr. Gražina Budrys, dr. F. Kaunas, dr. M. Vygantas, dr. J. Valaitis, dr. A. Šaulienė ir dr. V. Šaulys.

Danguolė Kviklytė ryžosi sukelti išsamius duomenis apie lietuviškų knygų leidyklą Amerikoje. Lig šiol tokios leidyklos nesusilaukė didesnio dėmesio, išskyrus retai spaudoje užtiknamus pasikalbėjimus su leidėjais. Kai kurios leidyklos yra aprašytos “Lietuvių enciklopedijoje”. Tačiau lig šiol nėra bendros lietuviškų knygų leidyklų darbų apžvalgos ir netgi leidėjų sąrašo. D. Kviklytė prisimena prieš tris dešimtis metų lietuviškas knygas leidusias “Nemuno”, “Gabijs”, “Terros” leidyklas. Jas ir kitas jau neegzistuojančias leidyklas dabar sunku aprašyti. Reikia duomenų apie jų veiklą. Jiems rinkti D. Kviklytė paruošė anketa, kuri buvo išsiuntinta rugsėjo pabaigoje pagal jos turimą knygų leidėjų sąrašą. Jis buvo sudarytas, pasinaudojant leidinių “Lietuvių išeivijos spaudos bibliografija 1975-1979”. Sąrašas D. Kviklytė įtraukė leidyklas, organizacijas ir asmenis, išleidusius daugiau kaip dvi knygas pastarajame 15 metų laikotarpyje. Anketos negavė leidėjai prasmę kreiptis šiuo adresu: Danguolė Kviklytė, Center for the Study of Ethnic Publications, Kent State University, University Library, Room 318, Kent, OH 44242, USA. Tel. (216) 672-272-2782. Ši D. Kviklytės vykdoma projekta remia Kento universiteto etninio leidinių studijų centras, vadovaujamas dr. Lubomyro R. Wynaro.

JAV LB kultūros tarybos šiemetinė literatūros premija bus paskirta už 1986-88 m. išleistus mokslinius lituanistinės temos humanitarinio turinio veikalus arba tokių straipsnių rinkinius.

Premijos galima siekti ir už nepaspaudintus, bet kada parašytus veikalus arba straipsnius. Jai bus priimami ne tik lietuviškai, bet ir angliškai rašyti veikalai. Pagaideijama, kad rankraščiai būtų perrašyti mašinėlė, bet bus priimami ir lengvai išskaitomi ranka rašytieji. Knygų reikia atsiųsti penkis egzempliorius, rankraščių – vieną kopiją iki 1988 m. gruodžio 31 d. šiuo adresu: Ingrida Budrienė, 23430 Harms Rd., Richmond Hts., Ohio 44143, USA. Tel. (216) 481-8854. Atsiųstas knygas norėdami galės pasiimti vertintojų komisijos nariai. Rankraščiai visi bus grąžinti autoriams. Siuntėjai prie knygų ir rankraščių turi pridėti lydrasčius su autorių pavardėmis, adresais ir telefonų numeriais. Apie premiją gautas knygas ir rankraščius bus painformuoti siuntėjai. JAV LB kultūros taryba betgi neatsako už pašte įstigusias ar dingusias siuntas. Jomis turės rūpintis patys siuntėjai. Premijos kandidatai gali būti visi lietuvių išeivijos kūrėjai. Vertintojų komisija bus paskelbta vėliau. Lietuvių Bendruomenės \$3.000 literatūros premija parūpina pati JAV LB krašto valdyba. Šiemetinė bus paskirta už lituanistinius veikalus ir straipsnius rinkinius, o 1989 m. premija – už 1987-89 m. grožinės literatūros leidinius ar bet kada parašytų kūrinių rankraščius.

Žymaus smuikininko D. Oistracho (1908-1974) smuikavimo aukščiausio meistriškumo kursai dabar kasmet rugpjūčio-rugsėjo mėnesiais bus rengiami Vilniuje. Pirmuosius kursus šiais metais surengė organizacinis komitetas, vadovaujamas smuikininko ir dirigento Sauliaus Sondeckio. Kursų menovadovu sutiko būti velionies smuikininko sūnus Igoris Oistrachas. Jaunuosius smuikininkus su D. Oistracho technika ir patarimais supažindino buvusieji jo mokiniai – sūnus I. Oistrachas, Ch. Achiamova, V. Pikaizenas ir A. Vainiūnaitė. Atiteję į tradicinį D. Oistracho kursus Vilniuje atvyks ir jaunieji smuikininkai iš užsienio šalių.

Vincui Krėvei-Mickevičiui ir Mykolui Biržiskai akademikų vardas gražino ministerių taryba, panaikinusi liaudies komisarų tarybos 1946 m. sausio 18 d. nutarimą, kuriuo šie taurūs lietuviai buvo pašalinti iš Lietuvos mokslų akademijos kaip “tėvynės išdavikai”. Komisarų tarybos nutarimą visuotiniame Lietuvos mokslų akademijos narių susirinkime tų pačių metų vasario 23 d. perskaitė viceprez. Juozas Žiugžda. Nutarimas buvo pasirašytas tarybos pirm. M. Gedvilio ir vidaus reikalų valdytojo V. Mickevičiaus. Akademijos susirinkime niekas nekaltėjo apie V. Krėvės-Mickevičiaus ir M. Biržiskos nusikaltimus tėvynei. Vėliau betgi buvo rašoma, kad Lietuvos mokslų akademijos nariai vieningai pasmerkė “tėvynės išdavikus” Biržiską ir Krėvę. Iš tikrųjų okupuotos Lietuvos liaudies komisarų taryba neturėjo jokios teisės be teismo abu akademikus paskelbti išdavikais. Narius pašalinti iš akademijos gali tik visuotinio susirinkimo nutarimas.

Kursų nerijos gamtos muziejus atidarytas draustinio priangiu tapusioje Smiltynėje, lengvai pasiekiamoje klapėdėdams ir jų svečiams. Muziejui panaudotos keturios atnaujintos XX š. pradžios vilos. Didžiają rodočių dalį surinko Klapėdos jūrų muziejus, ir akvariumo darbuotojai, talkos susilaukę iš istorijos dr. R. Rimantienės ir biologijos mokslų kandidatės V. Motiekaitytės. Muziejų yra sutelkti gamtinio Kursių nerijos draustinio kraštovaizdžio maketai, archyviniai žemėlapiai, nuotraukos, archeologiniai radiniai. Atskleidžiama ir žmogaus veikla, susijusi su dabartine ekologine Kursių nerijos būkle. Augalų skyriuje lankytojai gali susipažinti su smiltynine rugiaveide, pajūrine zunda, smiltlendre, kalnine austėja bei kitais saugotais floros pavnydžiais. Jų taipgi laukia 2.000 drugių ir 300 vabalų rinkiniai, nerijos žinduolių ir paukščių iškašos, specialioje užtvareje prie muziejus apgyvendinti briedžiai ir stirnos.

Paulius Galaunė, grafikas, meno istorikas ir muziejininkas, mirė Kaune spalio 18 d., priartėjęs prie šimto metų amžiaus. Velionis gimė 1890 m. sausio 25 d. Pagalžiūose, anuometinėje Ukmergės srityje. 1910-13 m. studijavo Petrapilio psichoneurologijos instituto humanitarinių mokslų fakultete, lygiagrečiai lankydamas dailės mokyklą Petrapilyje ir Maskvoje. Grįžęs Lietuvoje, dalyvavo pirmosiose lietuvių dailės parodose, 1923-24 m. tobulinosi Parjžiaus Luvro mokykloje. Priklaušė lietuvių meno kūrėjų draugijos organizatorių gretoms, rengė lietuvių liaudies ir dailininkų darbų parodas užsienyje, vadovavo M. K. Čiurlionio galerijai ir Vytauto Didžiojo kultūros muziejui Kaune. Nuo 1925 m. velionis skaitė Lietuvos meno istorijos paskaitas Kauno universitete, karo bei pokario metais – Vilniaus universitete ir Vilniaus dailės institute. Yra paskelbęs apie 400 straipsnių ir studijų įvairiais Lietuvos dailės bei kultūros klausimais. Sukaupe, ištyrė ir susistemino daug lietuvių liaudies ir profesionaliosios dailės kūrinių. Minėtinos velionies paliktos knygos: “Lietuvių liaudies menas” (1930), “Muziejininko novelės” (1967), “Dailės ir kultūros barose” (1970). Velionis buvo pašarvotas M. K. Čiurlionio dailės muziejuje. Palaidotas spalio 20 d. su religinėmis apeigomis iš Šv. Antano šventovės Kaune kaudiečiams skirtose Petraiūnų kapinėse. V. Kst.

“Varpo” šimto metų sukakties minėjime spalio 9 d. Toronto lietuvių namuose. Meninę programą atliko: pianistė L. PAULIAUSKAITĖ-KANOVIČIENĖ, sol. V. VERIKAITIS ir sol. R. STRIMAITIS. Kalbėjo dabartinio “Varpo” redaktorius A. KUČYS

Nuotr. St. Dabkaus

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 8 1/4%	Asmeninės paskolas
180-185 d. term. ind. 8 1/2%	nuo 11 1/2%
1 metų term. indėlius 8 1/2%	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 8 3/4%	nuo 11 1/2%
3 metų term. indėlius 9 %	Nekiln. turto paskolas:
1 metų GIC-met. palūk. ... 10 1/4%	Su nekeičiamu nuosimčiu
2 metų GIC-met. palūk. ... 10 1/4%	1 metų 11 1/4%
3 metų GIC-met. palūk. ... 10 1/4%	2 metų 11 1/2%
1 metų GIC-mėn. palūk. ... 9 1/2%	3 metų 11 3/4%
RRSP, RRIF ir OHOSP 8 1/2%	Su keičiamu nuosimčiu
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 10 1/4%	1, 2 ir 3 metų 10 1/2%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 10 1/4%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 10 1/4%	
Specialią taup. s-tą 8 %	Draudžiamas asmeninės ir sutarties paskolas iki \$15,000
Taupomąją sąskaitą 6 %	ir narių gyvybę iki \$2,000 už
Kasd. pal. taupymo sąsk. 8 %	santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.
Kasd. pal.čekių sąsk.iki 5 1/4%	

Duodame asmeninės paskolas iki \$50,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir keliolius čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (valiras) sąskaitas.

AKTYVAI virš 38 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (ISSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

A.P. GOMES 1567 Dundas St. W.
Real Estate & Insurance Ltd. Toronto, Ontario
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Blūdžius
Telefonai: 531-1191 namų 537-2291

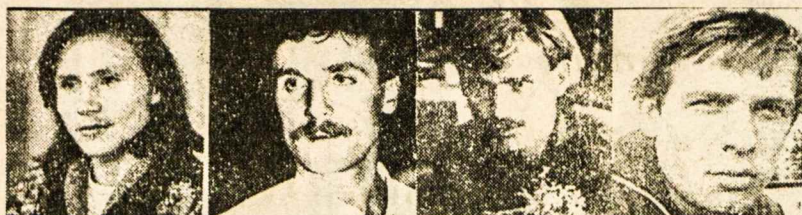
AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RICHARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Kokia jūsų namo vertė?
Skambinkite dar šiandien dėl nemokamo jūsų namo įkainojimo.
ANTANAS GENYS
an independent member broker
RE/MAX professionals inc. Realtor
1 east mall crescent etobicoke, ontario M9B 6S8
232-9000 res: 231-2839

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7
Telefonas: 625-0707 Savininkas – Tom Thompson

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

SPORTAS
—Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

26 lietuviai atstovavo Sovietų Sąjungai 1988 olimpiadoje Seule

Laimutė Baikuskaitė, Vilnius, tarybinė armija, lengvoji atletika. Gimusi 1956 Šilutės rajone.

Sandra Brazauskaitė, Kauno "Dinamo", akademinis irklavimas. Gimusi 1963 Radviliškio miškų ūkyje.

Valdemaras Chomičius, Kauno "Žalgiris", krepšinis. Gimęs 1959 Kaune.

Regina Čistiakova, Vilniaus "Žalgiris", lengvoji atletika. Gimusi 1961 Tytuvėnuose.

Aušra Gudeliūnaitė, Kauno "Dinamo", akademinis irklavimas. Gimusi 1963 Trakų rajone.

Arvydas Janonis, Vilniaus "Žalgiris", futbolas. Gimęs 1960 Kedainiuose.

Artūras Kasputis, Klaipėdės "Dinamo", dviračių sportas. Gimęs 1967 Klaipėdoje.

Vaclovas Kidyskas, Kauno "Žalgiris", lengvoji atletika. Gimęs 1961 Klaipėdos rajone.

Sigitas Kučinskis, Vilniaus "Dinamo", akademinis irklavimas. Gimęs 1963 Viduklėje, Raseinių rajonas.

Rimas Kurtinaitis, Kauno "Žalgiris", krepšinis. Gimęs 1960 Kaune.

Sarūnas Marčiulionis, Vilniaus statyba – Žalgirio draugija, krepšinis. Gimęs 1964 Kaune.

Dalia Matusevičienė, Vilniaus "Žalgiris", lengvoji atletika. Gimusi 1962 Panevėžyje.

Raimundas Mažuolis, Vilniaus "Žalgiris", plaukimas. Gimęs 1972 Vilniuje.

Galina Murašova, Vilniaus "Dinamo", lengvoji atletika. Gimusi 1955 Vilniuje.

Arminas Narbekovas, Vilnius, "Žalgiris", futbolas. Gimęs 1965 Gargžduose.

Jonas Narmonas, Vilniaus "Dinamo", akademinis irklavimas. Gimęs 1960 Skuodo rajone.

Voldemaras Novickis, Kauno "Žalgiris", rankinis. Gimęs 1956 Šalčininkų rajone.

Reda Ribinskaitė, Vilniaus "Žalgiris", akademinis irklavimas. Gimusi 1966 Kapsuko rajone.

Remigija Sablovskaitė, Vilniaus "Dinamo", lengvoji atletika. Gimusi 1967 Vilniuje.

Arvydas Sabonis, Kauno "Žalgiris", krepšinis. Gimęs 1964 Kaune.

Vitalija Tuomaitė, Vilniaus "Žalgiris", krepšinis. Gimusi 1964 Pakruojo rajone.

Romas Ubartas, Vilniaus "Dinamo", lengvoji atletika. Gimęs 1960 Šilutės rajone.

Raimundas Udrakis, Kauno ra-

Lietuviška baldų dirbtuvė Trout Creek

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Luby, telefonas (705) 723-5522

Daugiau laisvės ir mažiau mokesčių!
Balsuokite
VAY JONYNAS
Libertarian
MISSISSAUGA SOUTH
"Ta valstybė valdo geriausiai, kuri valdo mažiausiai!"

auksas, tačiau, pagal vėlesnį sprendimą Žilporytė įrikiuota trečiaja ir turėjo tenkintis bronzos medaliu.

Grįžtant prie krepšinio, Sabonis, Marčiulionis, Kurtinaitis ir Chomičius, kurie iškovojo sovietams aukso medalį, sporto pasauli nustebo savo puikiu žaidimu ir pergale prieš JAV ir Jugoslaviją. Jie ištempė laimėjimą tik po pratęsimo prieš Puerto Rico, taip pat prieš Braziliją, kuri rungtynių metu visą laiką pirmavo. Olimpiadoje lietuviai buvo geriausi taškų medžiotojai: Marčiulionis – 145, Kurtinaitis – 107, Sabonis – 94 (nežaidė visose rungtynėse) ir Chomičius – 60 (rinkiavo septintuoju). Prieš JAV rinktinę iš 82 taškų lietuviai pelnė – 62.

Lietuvoje jau kalbama, kad sekančioje olimpiadoje Lietuva su savo sportininkais turėtų dalyvauti savo vardu ...

Baltiečių šaudymo pirmenybės "Trap" (šratiniais šautuvais – skraidančios lėkštelės) buvo prarastos 1988 rugsėjo 10 d. Hamiltono L.Ž. ir Medžiotojų klube "Giedraitis". Joms vadovavo V. Svilas, talkinamas B. Savicko ir kt. Individualinėse varžybose 16 jardų nuotolyje iš 100 taikinių latvis V. Krauklis pataikė 95 ir laimėjo I-mą vietą. Toliau, Jonas Stankus ir Antanas Siminkevičius pataikė 94 kartus, užėmė II-ją ir III-čią vietas. Komandinėse varžybose šioje disciplinoje lietuviai tapo pirmiaisiais su 459 taškais iš 500. Jonas Stankus 94, Antanas Siminkevičius 94, Balys Savickas 92, Virginijus Lumbis 90 ir Ričardas Svilas 89, (šeštasis komandos dalyvis Vincas Verbickas pelnė 89 taip pat). Antroje vietoje su 458 liko latvių komanda ir trečioje – estai su 382 taškais. Išlyginamieji jardai – V. Lumbis I-ma v. su 48 iš 50, V. Svilas II-ra v. su 43 ir E. Sprogis, latvis, III-čia v. su 43 taškais. Dvigubi taikiniai – latviai, V. Krauklis (43), J. Loja (43) ir R. Mierkalns (40) laimėjo pirmąsias tris vietas. Varžybų čempionu, iš 200 taikinių nušovęs 177, tapo latvis V. Krauklis, antruoju liko Virginijus Lumbis su 176 ir trečiuoju – Balys Savickas su 172.

Pirmenybėse dalyvavo 11 estų, 13 latvių ir 10 lietuvių.

Baltiečių šaudymo pirmenybės pistoletų klasėje buvo prarastos 1988 rugsėjo 24 d. latvių šaudykloje "Berzaine", koordinuojant Juozui Usvaltiui. Dalyvavo 4 estai, 4 latviai ir 2 lietuviai šaudytojai. Pirmenybės prarastos "Standard pistol", "Free pistol" ir "Centre fire pistol" disciplinose. Lietuvis J. Usvaltas laimėjo pirmą vietą "Free pistol" varžybose, pasiekęs 475 iš 600 galimų taškų ir antrąją – "Standard pistol" 485 iš 600.

"Išsivijęs Lietuvos Sportas 1944-1984", knygos laida baigiama platininti. Kas dar nėra įsigijęs ir norėtų ją turėti, prašome kreiptis į platintojus: Pr. Berneckę tel. 416-763-4429 arba Sig. Krašauską tel. 416-766-5367.

Knygos platinimo komitetas: Pr. Berneckas, St. Dargis, J. Neškaitis, Sig. Krašauskas.

Baltiečių šaudymo pirmenybių pistoletais dalyviai. Iš kairės antras klūpo JUOZAS USVALTAS ir pirmas iš kairės stovi BALYS SAVICKAS

MARIUS E. RUSINAS, turis septynerių metų patyrimą, patarnauja visose pensijų srityse:

- RRSP – nuo 1 iki 10 metų garantuoti pažymėjimai
- RRIF pensijų fondas
- metinė renta (Annuities) – nuo 5 iki 20 metų išmokos abiem (vyriui ir žmonai) arba vienam (kitam mirus)
- įvairūs fondai (Segregated Funds) – gyvybės, sveikatos, grupinė drauda
- atstovauja visom gyvybės draudimo bendrovėm
- klientų patogumui, susitarus, atvažiuoja į namus

Canada Life Assurance Company
390 Bay St. nr. 600, Toronto M5H 2Y2
Darbo (416) 868-0922, namų (416) 848-0320

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

8 1/4% už 90 dienų term. indėl.
8 1/2% už 6 mėn. term. indėlius
8 1/2% už 1 m. term. indėlius
8 3/4% už 2 m. term. indėlius
9 % už 3 m. term. indėlius
9 1/2% už 1 m. GIC mėn. palūkanas
10 1/4% už 1 m. GIC invest. pažym.
10 1/4% už 2 m. GIC invest. pažym.
10 1/4% už 3 m. GIC invest. pažym.
8 1/2% už pensijų planą (variable rate)
10 1/4% už 1 m. term. pensijų planą
10 1/4% už 2 m. term. pensijų planą
10 1/4% už 3 m. term. pensijų planą
8 1/2% už pensijų fondą – RRIF (variable rate)
8 1/2% už namų planą-OHOSP (variable rate)
7 % už taupymo sąsk.
8 1/4% kasd. pal. sąsk. virš 10.000
6% už kasd. pal. čekių sąsk.

IMA:

už asmenines paskolas nuo 11 1/4%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 11 1/4%
2 metų 11 1/2%
3 metų 11 3/4%
(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 10 1/2%
(variable rate)

Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji morgičiai.

AKTYVAI virš 67 milijonų dolerių

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydys, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemo-kamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai – 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 6A3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543

Nekilnojamo turto įstaiga, tarnaujanti tautiečiams nuo 1951 metų. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.

Alfonas Garbenis, sn. (tėvas) ir
Alfonas Garbenis, jn. (sūnus) – savininkai

Namų įkainojimo skyrius
HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED
25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3
Telefonas (Toronto linija) 773-6480

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – morgičių, palikimų, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD., REALTOR,
1614 Bloor St. West, Toronto, M6P 1A7
(Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SĄŽINGINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.
30 metų patirtis vakarų Toronto ir High Parko rajonuose.
KINGSWAY NATIONAL
THE SIGN OF DISTINCTION
Tel. 535-2331 arba 537-2869

RE/MAX
renown realty ltd., realtor
an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 dundas street west
islington, ontario M9A 1B2
res: 767-0999
232-2322

DEŠIMTIES METŲ PATYRIMAS
NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas
Parduodant, perkant ar tik norint informaciją apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti
Justinas Raškauskas

624-6336 namų 897-0068
ALLAN BROWN
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4078 Dixie Rd., Mississauga, Ont. L4W 1M4

TOTAL TRADES RENOVATING
151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario
• atlieku visus elektrinius darbus – namų, įstaigų, įmonių
• parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
• įrengiu aliumininius gaminius – lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
• atlieku pagrindinius namų remontus – prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
• uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)
Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

torių vadas B. Mulroney. Lūžis įvyko spalio 25 d. angliškiosios televizijos transliuotame vadų pokalbyje, kurio laimėtoju tapo agresyviau kalbėjęs J. Turneris, atmetantis Kanados laisvos prekybos sutartį su JAV. Esą tada kanadiečiams ir kilo klausimas – ar galima pasitikėti B. Mulroniu ir jo peršama laisvos prekybos sutartimi? Angus Reid nedrįsta iš anksto paskelbti rinkimų laimėtojo lapkričio 21 d.

Liūdniausia, kad kova dėl laisvos prekybos sutarties rinkiminiam vajuje visiškai užgožė kitas nemažiau svarbias Kanados problemas. Viena jų yra sparčiai kylančios gyvenamųjų namų kainos visoje Kanadoje. Vidutinė tokio namo kaina Vankuveryje – \$160.000, Hamiltone ir Burlingtone – \$132.000, Otavoje – \$128.000, Montrealyje – \$101.550, Kalgaryje – \$100.550, Halifakse – \$92.500. Rekordas priklauso Torontui, kur vidutinė namo kaina šiais metais yra \$225.000. Ji dažnai keičiasi ir auga. Kai pokarinė lietuvių banga 1947-52 m. atvyko Torontan, vidutinis namas kainavo apie \$20.000, o dabar už tą patį namą mokama \$250-275.000. Pasakysim, kaip pabrango ne tik namai, bet ir nuomojami butai, net ir kambariai. Torontas kasmet susi-

laukia didžiausio legalių ir nelegalių ateivių skaičiaus. Šiuo metu Kanadoje yra apie 60.000 nelegalių ateivių, pasiskelbusių politiniais atbėgėliais. Didžioji jų dalis atbėgėjų Torontan, kuris yra tapęs pramoniniu ir finansiniu Kanados centru.

Seniau jaunos šeimos įstengdavo įsigyti namus, o dabar joms sunku sutelkti net kapitalą pradinei nesvietiškai pa-brangusio namo įmokai. Bėlika butas su taip pat brangia nuoma, nedaug paliekančia lėšų planuojamam įsigyti namui. Tiesa, mažiau uždirbančioms šeimoms ir pensininkams yra pigesnių butų su valdžios ir miesto finansine parama pastatytuose namuose, bet jų neužtenka. Tūkstančius pavardžių turi ilgas tokių butų laukiančių torontiečių skaičius. Tad nenuostabu, kad nemažai torontiečių pensininkų persikelia į Elliot Lake miestelį šiaurinėje Ontario dalyje prie Sudburio. Ten kadaise buvo didelės uranijaus kasyklos. Buvo tikimasi, kad Elliot Lake susilauks 30.000 gyventojų, bet jų skaičius nuo 19.000 nukrito iki 15.000, sumažėjus uranijaus ištekliams. Dabar ten yra daug pigiai parduodamų namų. Vienaaukštį namą su rūsiu ir trim miegamaisiais galima įsigyti už \$50.000. Dirbančius torontiečius pradeda vilioti gerokai pigesni namai Niagara Falls. Deja, jie yra ne Kanados, o JAV pusėje, kur vienaaukštis namas su trim miegamaisiais, dviem prausyklom ir dvigubu garažu kainuoja tik \$70.000. Yra kanadiečių, ten nusipirkusių namus, kasdien važinėjančių į darbą Toronte.

Skautų veikla

• Skaučių-tų stovykla 1989 metais "Romuvoje" įvyks rugpjūčio 13-26 d.d. Bus greitai pradėta registracija. Stovyklos reikalu Kanados rajono vadovų posėdis šaukiamas lapkričio 22 d. skautų būkle 7.30 v.v. M.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker
38 Hurontario Street,
Collingwood, Ont. L9Y 2L6
Parduoant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į
Angele Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patars.
Darbo tel. (705) 445-5640,
namų tel. (705) 429-6428.

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti
N. ir J. VAZNELIŲ
Gifts International Inc.
2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424
Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gytaro išdirbinių pasirinkimas.

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker
Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.
1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3
769-1616

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

RE/MAX
homecentre inc., realtor
an independent member broker
birute spudas, B.A.
sales representative
BLOOR WEST VILLAGE ramioje gatvėje parduodamas 4 miegamųjų labai gerame stovyje namas. Du židiniai, ažuolo sijų lubos ir ažuolo apdaila, privatus įvažiavimas, garažas, gražus kiemas.
1280 dundas street west
toronto, ontario M6J 1X7
res: 445-9469
535-2500

Gruodžio 11, sekmadienį, 1 – 4 v.p.p., Prisikėlimo parapijos salėje,

Toronto Maironio mokykla ruošia

KALĖDŲ EGLUTĘ

Bus staigmenos, dovanėlės ir

Kalėdų senelis.

Mokyklos mokiniai atliks

Justino Marcinkevičiaus

"Voro vestuves".

Registruotis: Toronto Maironio mokykloje šeštadieniais iki gruodžio 3 d. arba skambinti B. Batraks tel. 271-1640. Įėjimas suaugusiems – \$5, vaikams – \$3.

Maloniai kviečiame visus atsilankyti į

NAUJŲJŲ 1989 METŲ sutikimo balių,

kuris įvyks š. m. gruodžio 31, šeštadienį, Toronto Prisikėlimo parapijos salėje.

Pradžią 8 v.v.

- Šilta vakarienė su vynu
- Nemokamas šaltas bufetas
- Šokiams gros orkestras.

- Vidurnakčio šampanas ir
- apmokamas baras.

Kaina: \$32.50 asmeniui

Bilietai gaunami Prisikėlimo parapijos salėje po pamaldų sekmadieniais arba pas B. Genčių, tel. 532-8531.

Prisikėlimo parapijos visuomeninė sekcija

TORONTONT

Konservatorių partijos verslininkų organizacija lapkričio 10 d. Hilton viešbutyje suruošė rinkiminio vajuos pietus. Buvo pakviesti ir etninės spaudos atstovai. Kalbėjo finansų ministeris Michael Wilson. Jis apkaltino Turnerį už netiesos sakymą ir vadino jį bailiu už senesnio amžiaus kanadiečių gąsdinimą. Priminė, kad žmonės turėtų atsiminti, kad liberalai vardan laimėjimo gali sakyti viena, o daryti kita. 1974 m. priešinosi ir išjuokė konservatorių siūlomą algų ir kainų kontrolę. Kai buvo išrinkti, pasiskubino ją įvesti. Arba 1980 m. nuvertė Clarko konservatorių valdžią, kuri alyvos galiono kainą pakėlė 18 centų. Laimėję rinkimus, kitais metais pakėlė kainą 60 centų už galioną. Jie yra pažadėję \$37.7 milijonų išleisti iš valstybės iždo, nenurodydami iš kur bus paimti pinigai. Tuo tarpu konservatorių pažadai derinasi su krašto finansiniu pajėgumu. J.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

PADEKA

Praėjo 50 metų, kai sumainėme aukso žiedus tėvynėje, Skriaudžių šventovėje, Suvalkijos lygumų krašte. Mielai vaikai su šeimomis suruošė mūsų sodyboje gražią vakaronę, sukviesdami mielus draugus. Nuosirdžiai dėkojame savo vaikams Rimvydui, Joanai, Emilijai ir Vidai, suruošusiems tokias puikias vaišes. Padėka p. Gataveckui už paruošimą skanaus maisto. Nuosirdus ačiū už gražius sveikinimus A. Vitkieni, dukrai Joanai, Vidai ir sūnui Rimvydui, p. Kusinskienei, A. Pliopliui. Taip pat nuosirdi padėka p. Gudelienei už gražių gėlių paruošimą, o M. Vaitkieniui už dovanų įteikimą. Dėkojame visiems už atsilankymą ir prisidėjimą prie dovanų. Jūsų nuosirdumas ilgai liks mūsų prisiminimuose.

Pranas, Magdalena Juozaičiai

- Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" – atsiųskite dar jų neskaitytų adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

Marlin Travel

Pirma metinė "Marlin" ekskursija į Las Vegas 1989 m. vasario 2 d.

Apsistosite 4 dienas – 3 naktis gražiamo

"Hacienda Hotel Resort and Casino" viešbutyje.

Kaina – du žmonės kambariui – \$379 asmeniui.

Į šią kainą įeina kelionė lėktuvu iš Toronto, viešbutis, automobilio nuoma ir "Marlin" atstovo patarnavimas, pasitinkant jus orauostyje.

Susidomėję šia ekskursija yra kviečiami į informacinį pasitarimą lapkričio 23 dieną, 7 val. vakaro, "Marlin" kelionių patalpoje, 2959 Bloor St. W., Toronto.

Tel. 231-1061.

Skambinti vakarais –

Ray Valadkai

tel. 279-4235.

Marlin Travel Marlin Travel

1988 metų EKSKURSIJOS Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS

Greitai bus paskelbtos 1989 metų ekskursijos

Patirtis Vilniaus grupių organizavime daugiau 20 metų. Neapsiriks, pasirinkite mano organizuojamas grupes, kurias tvarkau su Inturistu per "Kentours" Toronte nuo 1962 m. Kaip lietuviška patarlė sako: Senas jautis vagos negadina. Jei dar nesate pasinaudoję, pamėginkite – įsitikinsite.

Smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu

V. BAČĖNAS

KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.
296 Queen St. W., Toronto, Ontario M5V 2A1

Visais kelionių reikalais kreipkitės:
V. BAČĖNAS
tel. (416) 593-0600

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500

Bloor ir Jane gatvių kampas

Toronto, Ontario M6S 4W3

Telefonai:

įstaigos (416) 762-7393

namų 233-0303

Advokatas VIKTORAS E. RUDINSKAS,

B.C.L., LL.B., M.B.A.

Ontario ir Kvebeko teisininkų organizacijų narys, dirba firmoje advokatų Anderson, Sinclair, Walters, Shaw a. Mooney. Barristers and Solicitors. Patent a. Trade Mark Agents

Toronto:

Suite 209,

3416 Dundas St. W.

Toronto, Ontario M6S 2S1

767-2127

Mississauga:

Suite 200, Plaza One,

2000 Argentia Road, Mississauga,

Ontario, L5N 1P7,

821-8522 TELEX: 06-960168

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS, B.A. M.L.S. LL.B.

kartu su advokate Joana Kuraite perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200

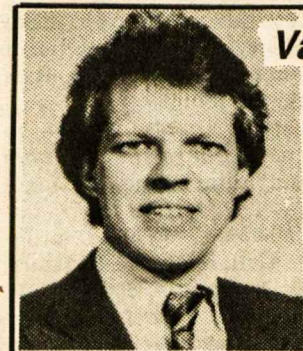
prie Windermere Ave.

Toronto, Ontario M6S 2S4

Telefonai:

įstaigos (416) 763-3362

namų 621-2136

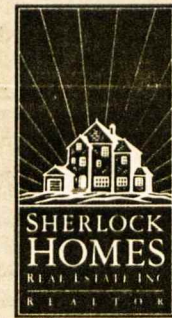

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.

Telefonas (416) 864-2734

- Turi daugiau kaip 10 metų patyrimo investicijų srityje
- Aukso kasyklų analizuotojas
- Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds"
- Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai

Moss, Lawson & Co. Limited
48 Yonge Street, Toronto, Ont. M5E 1G7

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti.

Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė tel. 534-7788

431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

DRESHER REAL ESTATE LTD.

3830B Bloor St. W., Islington, Ontario M9B 1K8

Tel. 233-3334 — Fax 233-0285 — 231-2661

BOLTONE 14,5 akrų pramonei statybai – \$3,400,000.

BOLTONE 76,7 akrų, geras investavimas. Kaina – \$4,500,000.

BRAMPTON 2 akrų pramonei statybai – \$700,000. Dėl informacijos skambinti AL SRSA tel. 846-8168 arba VALTERIUI tel. 231-2661.

MISSISSAUGA 12 akrų – \$3,900,000.

PEMBROKE, Ont., 18 sklypų namų statybai po \$15,000. Dėl informacijos skambinti IGNAC VUCKO tel. 622-7083 arba VALTERIUI tel. 231-2661.

COLLEGE prie Dovercourt parduodama "Litho-Art" spaustuve. Prasoma kaina \$110,000.00. Įmokėti trečią dalį. Skambinti Valteriui Dresheriui tel. 231-2661.

WHITBY 24 akrų pramonei statybai – \$3,360,000. Skambinti Valteriui.

ALBION-KIPLING rajone vienaaukštis, 4 miegamųjų. Kaina – \$239,900.

Mes patarnaujame visose pirkimo ir pardavimo srityse bei draudos reikaluose.

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — Fax 233-0285 — 231-2661

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 10 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!

V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121

TORONTONT

Anapilio žinios

— Mūsų parapijos tarybos susirinkimas šaukiamas lapkričio 22, antradienį, 7.30 v.v. parapijos salėje. Prašome visas tarybos sekijas iki to meto sušaukti savo posėdžius ir pasiruošti sekijų pranešimams susirinkime.

— Jaunų šeimų sekija, vadovaujama Vidmanto Valiulio, šiais metais vėl ruošia Kalėdų eglutę mūsų mažiems. Eglutė bus gruodžio 18, sekmadienį po 11 v.r. Mišių. Dovanėms bei užkandžiams imama nuo kiekvieno vaikuko po \$5, o suaugusiems už užkandžius bus imama prie įėjimo po \$2. Vaikų registracija sekmadieniais parapijos salėje iki gruodžio 4 d.

— Kūčios Anapilio salėje bus gruodžio 24, šeštadienį, 8 v.v. Tradicinius valgius ruoš J. Bubulienė. Jau greitai bus galima rezervuoti stalus šeimoms ir giminiams.

— Naujų metų sutikimą Anapilyje rengia parapijos tarybos administracinė sekija, vadovaujama Juozo Karasiejaus, ir jos parengimų padalinys, vadovaujamas Viktoro Narušio. Vakarienei užkandžius ruoš J. Bubulienė, gros "Les and the Music Masters" orkestras, veiks nemokamas baras. Sekmadieniais bilietus galima įsigyti po pamaldų parapijos salėje, o kitomis dienomis prašome kreiptis į R. Celejewską tel. 231-8832.

— Pirmajai Komunijai vaikų ruošimo pirmoji pamoka bus lapkričio 20, sekmadienį, po 9.30 v. Mišių klebonijos posėdžių kambaryje. Pamokas ves ses. Palmyra. Prašome visus tėvus kuo greičiau užregistruoti savo vaikus klebonijoje tel. 277-1270.

— Aukų Kanados lietuvių kultūros muziejui: \$3000 — Prisikėlimo parapijos bankelis (papildydamas savo įnašą iki \$5000); \$1000 — K. Girnyš iš Ingersol, Ont.; \$100 — Z. Girdauskas; Sv. Jono kapinėms: \$100 — P. Jukna; \$50 — A. Dobienė, E. Dicksonienė, Z. Vainauskas; Liet. religinei šalpai: \$100 — V. B. Vaičiūnaitė; parapijos skolos numokėti: \$200 — E. Miliauskienė (a.a. Edmundo Miliausko III mirties metinių proga); \$150 — V. Balys; \$100 — P. S. Ūkelienė (a.a. Broniaus Ūkelio XXV mirties metinių proga), N. J. Uogintai, M. Šeflerienė (a.a. Jono Šeflerio atminimui).

— Mišios lapkričio 20, sekmadienį, 9.30 v.v. už a.a. Elena Vasiliauskiene, 11.00 v.v. už parapiją.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 320 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: Romualdas Navickas, Olga Strėlienė iš Kauno, Palmyra Rutkauskienė iš Vilniaus, Vincas Jotautis iš Marijampolės, Danutė Kybartienė iš Tauragės, Albina Sinkvičienė iš Lazdijų, Di Ann Norkus, Antanas Norkus iš Kalifornijos, Sigutė, Juozas Užupiai iš Čikagos, Nata, Vytautas Trečiokas iš Otavos ir Antanas, Valerija Motuzai iš Šault Ste. Marie.

— LN valdybos posėdis — lapkričio 17, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

— Lietuvių slaugos namams aukų: \$500 — S. Šalkauskas, Wasaga Beach; \$400 — A. Valius; \$100 — B. A. Rickevičiai, B. Trukanašius, A. Kvedaras, F. Radzevičiūtė-Klimienė; \$20 — a.a. Juozas Kušlikio atminimui — A. A. Langai. Iš viso statybos fonde yra \$96,117.45. Aukos priimamos "Pramojoje" sąsk. nr. 8711, "Talkoje" sąsk. nr. 4259 ir Prisikėlimo parapijos kooperatyve sąsk. nr. 155332.17.

— Bilietai į Kūčių vakarienei ir Naujų metų sutikimą buvo parduodami sekmadienio popietėje ir jau 50% visų bilietų išparduoti. Norintieji rezervuoti stalus ar pavienius bilietus, prašomi skambinti Aldona Sklandžiūnienei arba Teodorui Stanuliui tel. 532-3311.

— Naujų metų bilieto kaina \$32.50 suaugusiems, \$15.00 jauniui iki 25 metų. Į bilieto kainą įeina karšta vakariene su vynu ir šampanu.

— Kūčių vakarienos bilietų kainos: vaikams iki 6 m. — nemokamai, jauniui iki 12 m. — \$6, jauniui iki 18 m. — \$10, studentams ir pensininkams — \$16 ir suaugusiems — \$17.50.

PARDUODU vilnonius apklotus. Skambinti tel. 248-5064 Toronto.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimą, vonių, tualetų ir prausyklių įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronto.

Norite susipažinti su savitaisiais "Tėviškės žiburiais"? Atsiųskite savo adresą ir gausite keletą numerių nemokamai.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Platinami bilietai-pakvietimai į parapijos ir parapijos chorų 35-mečio sukakties vakariene, kuri įvyks ateinančią šeštadienį mūsų parapijos salėje. Lapkričio 20 d. per visas Mišias pamokslus sakys Lietuvių pranciškonų provincijolas T. Placidus Barius, OFM. Sekmadienį 4 v.p.p. mūsų salėje vyks simpoziumas "Mūsų dvasiniai poreikiai ir kaip parapija juos atsiliepia".

— Pirmosios Komunijos iškilnės mūsų parapijoje — gegužės 7 d. Vaikučius ruoš seselė Teresėlė, kuriai talkins ir tėveliai. Lietuviškai nekalbantys vaikučiai bus ruošiami Pirmajai Komunijai anglų kalba.

— Platinami bilietai N.P.M. seserų metinei vakarienei šventei, kuri įvyks lapkričio 27 d., sekmadienį. Prieš vakariene — Mišios 3 v.p.p. už gyvus ir mirusius seselių geradarių. Tą savaitgalį Parodų salėje vyks Adomo Galdiko meno darbų paroda.

— Pakrikštyti: Andrius-Mindaugas, Gailės (Mažeikaitės) ir David Stone sūnus, Edvardas-Andrius, Daivos (Smalytės) ir Andriaus Paulionių sūnus.

— Naujų metų sutikimo balius vyks mūsų salėje Naujųjų metų išvakarėse. Stalus jau galima užsakyti pas B. Genčių tel. 532-8531, o bilietai bus pradėti platinti ateinančią sekmadienį.

— Trečiadieniais 7.30 v.v. mūsų šventovėje vyksta Mišios ir po jų — ateinančio sekmadienio Šv. Rašto ištirauskaitimas.

— Parapijai aukų: \$300 — N. Kušlikienė ir dukra Danutė; \$200 — A. Andriuliavičienė, A. Jagėla; \$100 — I. V. Biskiai, A. V. Lukai, A. Navickas, J. Juodikaitienė, E. J. Dvilaičiai, M. Raškauskienė, M. Antanaitis; \$60 — O. P. Karaliūnaitė; \$52 — M. J. Sepuliai; \$50 — B. D. Baronaiciai, V. Dundrienė, M. Danielius, E. Girdauskienė, J. B. Maziliauskai, A. R. Šileikos, V. Rutkauskas, P. S. Paškauskai, V. K. Stibrai; Vyskupo fondai: \$500 — dr. M. Ramūnienė; žurnalui "Aidai": \$500 — dr. M. Ramūnienė; klierikų fondai: \$100 — E. Azubalienė, M. Čaprickaitė, S. Vaitekūnienė; \$50 — P. Stočkienė; novenai: \$100 — S. Treigienė; \$50 — A. Ambrozaitis, A. Bungarda, J. Z. Grajauskai, P. L. Murauskai, dr. M. Ramūnienė.

— Mišios lapkričio 20, sekmadienį, 8.30 v.v. — už a.a. Stanislaavą Skinkytę, 9.20 v.v. — už a.a. Juozą Pesecką, 10.15 v.v. — už Vėlinių novenai pavestas sielas, už a.a. Juozą Kaulių, 11.30 v.v. — už parapijiečius, 7 v.v. — už Ivaškevičių šeimos mirusius.

— Gruodžio 11, sekmadienį, 2 v.p.p., Toronto lietuvių namuose, posėdžių kambaryje, šaukiamas Kanados lietuvių žurnalistų sąjungos visuotinis susirinkimas. Darbotvarkėje — naujos valdybos rinkimai. Visi sąjungos nariai ir norintieji jai priklausyti prašomi susirinkime dalyvauti. Dalyvauti pažadėjo dabartinio sąjungos pirm. Jono Varanavičiaus žentas Douglas Hagg, kuris yra vienas iš Hamiltono "Spectator" laikraščio redaktorių. Jis pakankamai suprantą lietuvių kalbą ir nori susipažinti su lietuvių spaudos bendradarbiais. Valdyba prašo visus gausiai dalyvauti.

— Sporto klubas "Perkūnas" organizuoja vyrų tinklinio komandą Toronte. Treniruotės vyks trečiadieniais 7 v.v. St. Louis mokykloje, 11 Morgan Ave. (pirmutinė gatvė į pietus nuo Royal York ir Queensway sankryžos). Susidomėjusius prašome skambinti Linui Garbaliuskui tel. 277-3351.

— Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos posėdis įvyko lapkričio 13 d. Anapilyje. Dalyvavo pirm. dr. V. Bieliauskas, H. Žibas, A. Gureckas iš JAV, dr. V. Dambra iš Venesuelos, I. Lukoševičienė, G. Petrauskienė, E. Čuplinskis, A. Juzukonis iš Kanados. Taip pat posėdyje dalyvavo ir Pasaulio jaunimo sąjungos valdybos atstovai: pirm. A. Saplys ir M. Šaltmiraitė. Pirmininko pranešimu, Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio taryba nori, kad jos ryšiai su išeivija būtų koordinuoti PLB valdybos. Valdyba nutarė gruodžio mėnesį susitikti su VLKO valdyba. Pasak Lietuvos kardinalo, šiais svarbiais tautai momentais turime kalbėti viena kalba.

Toronto "Atžalynas" maloniai kviečia jus dalyvauti Toronto Lietuvių namuose (1573 Bloor St. W.) rengiamame

šokių vakare

Las Vegas Fiesta

monte carlo

lapkričio 19, šeštadienį, nuo 6.30 v.v. iki 1 v.r.

Gros "The Ponytails & The Haircuts" orkestras.

Įėjimas — \$10.00 su šiltu bufetu. Trumpa meninė programa. Veiks baras. Visos pajamos — "Atžalynui".

Stalus rezervuoti tel. 533-1121.

Kviečiame visus! Iki pasimatymo!

"Atžalynas"

1918-1988

Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventės

MINĖJIMAS

rengiamas lapkričio 20, sekmadienį, 3 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose (1573 Bloor St.W.)

Programoje: plk. lt. inž. Rimanto Dirvonio paskaita. Meninėje dalyje: V. Povilonis su muzikantais

Toronto VI. Pūtvio šaulių kuopa

Toronto lietuvių sporto klubo "Vytis" 40-čio BALIUS

įvyks lapkričio 26, šeštadienį, 6.30 v.v. - 1.00 v.r. Toronto lietuvių namų Vytauto Didžiojo menėje (1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario)

Karšta vakariene, baras, loterija, šokiai.

Bilietai — \$25 asmeniui. Skambinti R. Sondai tel. 769-0671.

Nekaltai Pradėtosios Marijos vienuolijos Toronto skyriaus ir jo rėmėjų rengiama

METINĖ ŠVENTĖ -

1988 metų lapkričio 27, sekmadienį, 3 valandą po pietų, Prisikėlimo parapijos salėje.

Mišios Prisikėlimo parapijos šventovėje gyvų ir mirusių rėmėjų bei vakarienos dalyvių intencijom. Po Mišių salėje: **PROGRAMA ir VAIŠĖS**

Parodų salėje vyks Adomo Galdiko paveikslų paroda, kurios atidarymas įvyks lapkričio 26, šeštadienį, 2 valandą po pietų.

Maloniai kviečiame dalyvauti ir paremti seserų darbus.

Š.m. lapkričio 27, sekmadienį, 2 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose

PASKAITA

tema "Praktiški patarimai investavimo srityje", skaitys finansiniai žinovai

V. JONYNAS MBA, CFA ir J. KAIRYS MA, MBA

Paskaitoje bus aiškinama — "RRSP, Mutual Funds, Equities, Canada Savings Bonds, Preferred and Common Stocks, Tax Shelters and Credits" ir t.t.

Bus atsakoma į klausimus. Visi suinteresuoti investacijų klausimais kviečiami dalyvauti. Įėjimas nemokamas

Rengia L. N. kultūros komisija

A. a. kun. dr. Jono Gutausko palikimu "Tėviškės žiburiams" aukota \$1088.20.

A. a. S. Raupėno atminimui "Tėviškės žiburiams" A. Čerškienė, H. Kairienė, Hamilton, Ont. ir J. S. Paketūrai, Rodney, Ont. aukų po \$20.

Kanados Lietuvių Bendruomenės XIII-sios krašto tarybos III-ji sesija vyko lapkričio 12-13 d.d. Toronte. Pranešimą iš LPS steigiamojo suvažiavimo Vilniuje padarė PLB valdybos pirm. dr. V. Bieliauskas. Simpoziumo "Dabartiniai įvykiai Lietuvoje" pranešėjai buvo dr. V. Bieliauskas, doc. V. Skuodis ir A. Šileika. Taip pat išklausyti krašto valdybos ir apylinkių pranešimai ir priimtose rezoliucijos. Plačiau kitame nr.

Kviečiame visus vadovus, tėvus ir rėmėjus, kurie domisi ateinančios vasaros

STOVYKLA ROMUVOJE, gali prisidėti prie programos paruošimo, nori ir galės stovyklauti, į

SUSIRINKIMĄ

lapkričio 22, antradienį, 7.30 val. vakaro, Toronto skautų būkle.

Kanados rajono vadija

ATLIEKAM mūrinių darbų iš plytų, blokų ir taisome senus pastatus. Skambinti Alfonsas tel. 536-3456 Toronto.

GALIU PRIŽIŪRETI vaikus savo namuose Dundas ir Bloor gatvių rajone. Skambinti tel. 532-8531 Toronte.

MONTREALQUE

Montrealio lietuvių akademinis sambūris lapkričio 5 d. savo tradiciniame baliuje-vakarieneje Helene de Champlain restorane paminėjo Kristijono Donelaičio 275 m. gimimo sukaktį. Po puikios vakarienos sambūrio pirm. dr. Jūratė Tanner pasveikino susirinkusius ir trumpai nusakė Donelaičio biografiją, paminėdama, kad jo "Metai" yra išversti į septyniolika kalbų. Dr. Henrikas Nagys kalbėjo apie Donelaičio kūrybą. Donelaitis esąs pirmas tikras lietuvių poetas ir esąs genijus, kūres be jokios tuoliaikinės poetinės tradicijos. Paskaitininkas savo kalbą iliustravo ištiraukomis iš "Metų". Birutė Nagienė ir Vincas Piečiaitis taip pat skaitė iš "Metų" ir ketelį eilėraščių iš Kazio Bradono poezijos rinkinio "Donelaičio kapas". Po šio minėjimo sekė šokiai. Dalyvių buvo apie septynis dešimt.

Per pasaulį keliaujanti Australijos dainininkų grupė "Svajonių Aidai" lapkričio 5 d. koncertavo šv. Kazimiero parapijos salėje. Koncertą rengė Pasaulio lietuvių jaunimo s-gos Montrealio skyrius.

Koncerto programa taip suplanuota, kad ir jauniui ir senimui teko po dalį dainų. Tad nenuostabu, kad pusantro šimto klausytojų dainininkams sukėlė ovacijas. Marytė Adamonytė, sklandžiai pravedusi programą, dainininkus apdovanojo Montrealio suvenyrais. Visi dalyviai buvo pavaišinti šaltais užkandžiais ir kava. Po to šokiai užsitęsė iki pirmųjų gaidžių.

Prof. Emilius Knystautas, dėstąs fiziką Lavalio universitete, Kvebeko mieste, buvo išvykęs penkiam savaitim į Europą. Mokslinius bandymus atliko Prancūzijoje "Centre d'Etudes Nucleaires de Grenoble". Ta pačia proga, lankydamsis Italijoje, susitarė su Paduos universiteto fizikos katedra ateinančiais metais ten dirbti keturis mėnesius.

A.a. Petras Jotkus, 77 m. amžiaus, mirė lapkričio 3 d. Palaidotas lapkričio 7 d. iš šv. Kazimiero šventovės "Notre Dame des Neiges" kapinėse. Liūdi žmona, dukteris ir sūnus su šeima bei kiti giminių ir artimieji. B.S.

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545 **PETRAS ADAMONIS**
Res.: 256-5355 C. I. B.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830

Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapija
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$23,000,000 REZERVAS — virš \$750,000.

MOKA UŽ:

Certifikatus	10 1/4%	Taupymo — special.	5 1/2%
Term. indėlius:		Taupymo — su gyv. dr.	5 1/4%
1 metų	9 1/4%	Taupymo — kasdienines	5 %
180 d. - 364 d.	8 1/2%	Einamos sąsk.	4 1/2%
120 d. - 179 d.	8 1/4%	RRIF — RRSP — term.	10 1/4%
60 d. - 119 d.	8 %	RRIF — RRSP — taup.	6 1/2%
30 d. - 59 d.	7 3/4%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 11 3/4%, asmenines — nuo 12 1/4%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont	Šv. Kazimiero par.
Pirm., antr., treč.	9.00-3.00		
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	4.00-8.00	
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00	

ENCHANTÉ Inc.

2938 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1Y8
Tel. 769-0631 Fax 769-0586

Daugiarūšė sistema 110-220 voltų
50-60 Hz

Tinka Lietuvai ir kitiems Europos kraštams

*Video *Namų apyvokos reikmenys (šaldytuvai ir kt.)

*Televizijos *Stereo

Įpakavimo patarnavimas | visus pasaulio kraštus

UKRAINIEČIŲ IMPORTO IR EKSPORTO BENDROVĖ

FIRCHUKS

Siunčiame siuntinius į Lietuvą.

Turime moteriškų, vyriškų bei vaikiškų drabužių. Taip pat 220 voltažo radijų ir vaizdajuosčių rekordavimo aparatų.
610 Queen St. W., Toronto, Ont., M6J 1E3. Tel. 364-5036

SIŪLOMAS materialai kambarys su galimybėmis naudotis virtuve Bloor-High parko rajone, galinčiai dvi valandas per dieną skirti namų ruošai pas vyresnio amžiaus našlę. Kreiptis tel. 253-0410 Toronte.

FUTURE.I

REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Bates
Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė
verslo 769-3300
namų 769-1835

• Patarnauja lietuvių kalba.
• Nemokamas namų įvertinimas

130 Kennedy Avenue,
Toronto, Ontario M6S 2X9

Ne tik namai,
bet ir jūs ateitis

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronto.

CHESSINGTON LIMOUSINES

vestuvėms, gimnazijos, universiteto mokslo užbaigimo ir kitom progom.
Lietuviams nuolaida

C. Jason (Jasiūnas) Toronto
Tel. (416) 624-8181